UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 842. Gregorii Pap. IV. Annus 15. Lotharii 2. Michaelis 1. Impp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

Porrò ex ijs rurſum vſitatum morem inſpice, vt corpora Sanctorum nominentur, quæ illic eſſent Martyrum collocatæ reliquiæ. Certè quidē (vt de alijs dicere omittamus) numeratorum ibi Martyrum Romanorum non integra illic fuiſſe corpora, quæ ſunt ſuperiùs dicta de ijſdem Sanctis, ſatis oſtendunt.

IESV CHRISTI
Annus 842.

GREGORII PAP. IV. Annus 15. LOTHARII 2. MICHAELIS 1. IMPP.

I. CONVENTVS EPISCOPORVM AQVISGRANI.

OCTINGENTESIMVS quadrageſimus ſecundus ſequitur Redemptoris annus, Indictione quintâ, quo Gallorum Epiſcopi conuentum habent Aquiſgrani, in quo ex petitione Regum Francorū Ludouici & Caroli decernunt, de iuribus Regni in Gallia hoſtis ipſorum Lotharij Imperatoris. Qui illum eo priuantes, diuidendum decernunt inter ipſos Ludouicum atque Carolum Reges fratres. Quomodo autem iſta ſe habuerint, ex Nithardo, qui interfuit accipiamus, ac primum iſta quæ præceſſerunt.

Cùm enim Lotharius Imperator in bello anno ſuperiore poſteriores tuliſſet, collecto rurſum exercitu, rurſum experiri aduerſus vtrumque germanum, Ludouicum Carolumque tentauit: ſed validiorem iſti comparantes exercitū, pergentes aduerſus eum caſtra mouentem, mox captare fugam ipſum cum exercitu coegēre: qui ceteris omiſſis, abiens cum paucis ad Rhodani ripam conſedit. *Cum* (inquit Nithardus qui præſens erat) *Ludouicum & Carolus eum à Regno ſuo abiſſe, certis indicijs cognouere, Aquis palatium, quod tunc ſedes prima Franciæ erat, petentes, ſequenti verò die, quid conſultius de populo ac Regno à fratre relicto agendum videretur, deliberaturi. Et primum quidem viſum eſt, vt rem ad Epiſcopos, ſacerdoteſq́ue, quorum aderat pars maxima, conferrent, vt illorum conſultu, velut numine diuino, harum rerum exordium atq́ue auctoritas proderetur. Et hoc illis, quoniam merito ratum videbatur, commiſſum eſt.* hæc Nithardus de cauſa conuentus Aquiſgranenſis. Quibus intelligis pietatem Regum Francorum, haud auſpicari audere magna, niſi ex ſacerdotum conſultu, vt eo modo quid Deo placeret agnoſcerent; & quid per illos reſponſum eſſet, veluti cælitùs miſſum oraculum ſecuri ſuſciperent. Quid autem tunc ab Epiſcopis reſponſum ſit, accipe. pergit enim idem qui ſupra Nithardus.

II. *Quibus* (Epiſcopis ſcilicet) *ab initio geſta Lotharij conſiderantibus, quomodo patrem ſuum Regno pepulerit: Quoties populum Chriſtianum periurum ſua cupiditas effecerit: Quoties idem ipſe hoc quod patri fratribuſq́ue iurauerat, fruſtrauerit: Quoties poſt patris obitū fratres ſuos exhæredare atque delere tentaſſet: Quot homicidia, adulteria, incendia, omnigenaq́ue facinora vniuerſalis Eccleſia ſuâ nefandiſſimâ cupiditate perpeſſa ſit. Inſuper autē neq́ue ſcientiā gubernandi Rempublicam illum habere, nec quoddā veſtigium bonæ voluntatis in ſua gubernatione quēlibet inuenire poſſe*

EPISCOPI TRANSFERVNT REGNVM LOTHARII IN LVDOVICVM ET CAROLVM

ferebāt. Quibus ex cauſis non immeritò, ſed iuſto Dei omnipotētis iudicio primum à prælio, & ſecundo à proprio Regno fugam illum iniſſe aiebant. Ergò omnibus vnanimiter viſū eſt, atq́ue conſentiūt, quod ob ſuam nequitiam vindicta Dei illum eiecerit, Regnumq́ue fratribus ſuis melioribus ſe iuſtè ad regendum tradiderit. Veruntamen haud quaquam illis Epiſcopi hanc licentiam dedere, donec palàm illos percontati ſunt, vtrum illud per veſtigia fratris eiecti, an ſecundum Dei voluntatem regere voluiſſent. Reſpondentibus autem, in quantum noſſe & poſſe Deus illis concederet, ſecundum ſuam voluntatem ſe & ſuos gubernare, & regere velle, aiunt: Et auctoritate diuina, vt illud ſuſcipiatis & ſecundum Dei voluntatem illud regatis, monemus, hortamur, atque præcipimus.

III. Huc adeſte Politici Nouatores, qui in controuerſiam admodum friuolè reuocatis, num ſummus Pontifex potuerit Francorum Regnum ab Hilderico ſtupido in Pipinum transferre; cum modo, vt videtis, Francorum Epiſcopi iudices ſederint de Regno & Regibus iudicaturi; atque ſua ſententia (quod maius eſt) Imperatoris Lotharij Regnum hæreditarium transferunt in Ludouicum & Carolum, appoſitâ, vt audiſtis, de his etiam [illegible], quæ & mox fuit executioni mandata. Nam ſubdit Nithardus: *Hinc autem vterque illorum duodecim è ſuis ad hoc opus elegit, quorum vnus ego extiti, & ſicut illis congruum, vt inter illos hoc Regnum diuideretur viſum eſt, contenti fuêre. In qua diuiſione non tantum fertilitas, aut æqua portio Regni, quantum affinitas & congruentia cuiuſque aptata eſt. Euenitque Ludouico omnis Friſia, &c.* inferius verò ab eodem iſta ſubduntur: *Quibus peractis quiſque illorum è populo qui ſe ſequeretur [illegible], ac ſibi vt deinceps fidelis eſſet, ſacramento firmauit. Et Carolus quidem Moſam Regnum ſuum ordinaturus traiecit, Ludouicus verò, Saxonum cauſa Coloniam petijt.* hunc accipe finem conuentus Aquiſgranenſis; reliqua verò in annum ſequentem, quo ſunt facta reijcimus.

IV. Quod ad res Orientales pertinet, morte Theophili Imperatoris ſublato perſecutore, Eccleſia illa nacta pacem, reſpirat, piorumque Imperatorum ſucceſſione reficit, floretque decorem priſtinum conſecuta. Qui ſiquidem obſtinato animo in cultores ſacrarum imaginum ab exordio ſui Imperij in hanc diem furere non ceſſauit, à Deo ipſe flagella paſſus meritam vindictam accepit, qui aduerſus eum erigens Sarracenos, eiſdem in eius perniciem fauit, adeò vt (ſicut anno ſuperiori eſt enarratum) ob acceptas ab hoſtibus clades mœrore confectus, in lethiferum morbum inciderit, quo tandem modo miſerando conſumptus, vltimum obire diem coactus ſit. Contigit Theophili Imperatoris obitus hoc ipſo anno Redemptoris, octingenteſimo quadrageſimoſecundo Indictione quintâ tertio Kalendas Februarij.

V. Quomodo autem iſta ſe habuerint, cum plures Græcorum ſcribant auctores, non ex Ioanne Curopalata ceteris antiquiore petemus hiſtoricam veritatem, qui ſic narrat: *Cum Theophilus hac [illegible] miſſo ad Francos pro auxilio [illegible], deſtituto in via Legato, qui miſſus fuerat, Theodoſio, à morbo magno oppreſſus, lectica delatus in Magnauram ſe confert. Vbi conuocato Senatu, & [illegible], ſuas calamitates tragicè deplorans, commemorabat. Cunctoſque petebat, vt ſuæ erga ſe beneuolentiæ meminiſſent, [illegible] beneuolentia erga vxorem, filiumque ſuum ſeruarent, atque illis Imperium ab inſidijs tutum præſtarent. Cumque [illegible] fracti eſſent miſerabilibus imperatoris verbis: [illegible] & eiulatus ſublatus eſt, omnes Deum deprecantes pro Imperatoris ſalute ac vita vota fecere. Sin autem (quod multi ſuſpicabantur) mors illum occupaſſet, pro eius vxore ſuaque Regina & filijs polliceri. Item ſi opus eſſet, vitam ſe profuſuros, ipſique Imperium illæſum conſeruaturos, & illi hoc polliciti.* at quid ad ſæuitiam, Herodis inſtar, Theophilus tunc breui moriturus adiecerit, ab eodem auctore ſic accipe.

VI. *Vt ſibi vitæ finem adeſſe nouit Theophilus, in maxime obſcurum carcerem Theophobum coniiciendum curat ad ſupplicium* (hunc enim de affectione Imperij calumnijs impetitum fuiſſe pluribus idem narrat auctor.) *Iamque appropinquante fine, caput ei amputatum ſibi afferri iuſſit. Quo accepto, manibus capillos contingens, ſupremum hoc verbum dixit: Neque poſthac ego ero Theophilus, neque tu Theophobus.* ita miſer hic maxima in virum innocentiſſimum excitatus crudelitate, ad vitæ finem appropinquauit.

Cæterùm in ipſo fine exhalaturum ſpiritum pœnituiſſe Theophilum erroris ſui, & à Deo conſecutum eſſe miſericordiam, ex antiquioribus monumentis prodidit Gennadius Patriarcha Conſtantinopolitanus in expoſitione pro Concilio Florentino Seſſione quinta, his verbis: *Imaginum oppugnator Theophilus dæmonum & SS. virorum & Auguſtæ ſeruatus eſt precibus,* & quod hoc non ſatis videtur, paulò poſt ſubijcit iſta: *Neque enim aut ſanctorum virorum preces, aut Auguſtæ ſtudium pro Theophilo valuiſſent, niſi prius ille ſuum peccatum confeſſus eſſet, ſanctaſque imagines colere & honorare, iuſtum eſſe aſſeruiſſet. Quondam [illegible] earumque imagines [illegible] ta. ſed cùm in hæreſim delapſus eſſet [illegible] (vt de eo ſcripta docet hiſtoria) [illegible] Poſt cum [illegible] bilium imaginum adoratione ſanctam eſſe comprobaſſet, [illegible]*

et ſua

ex ſuis cunctam eorum qui aderant, eandem imaginem reuerenter oſculabatur. paulò poſt inde ad tribunal raptus eſt. Pro quo cùm aſſidua preces à ſanctis viris & à Regina effunderentur, ei venia data eſt.

VII. VISIO D. ANCIA THEOPHILI.

Nam Theophilum in ſomnis Regina conſpexit vinctum, tractumq́; ab innumerabili præcedentium & ſubſequentium multitudine. ante illum ferebantur diuerſa inſtrumentorum genera ad torquendum accommodata; ipſúq; videbantur eos ſequi qui ad pœnam adducebant, quouſq; ad conſpectum terribilis Iudicis peruenerunt, Theophilumq́; ante ipſum ſtatuerunt. Prouoluta igitur ad Iudicis illius tremendi pedes enixè multis lachrymis Augusta pro viro ſuo deprecabatur.

Ad quã terribilis Iudex dixit: Mulier magna eſt fides tua: propter te, ſacerdotumq́; tuorũ preces, cõiugi tuo do veniã. Tũc miniſtris ſuis dixit: Soluite eũ, vxoriq́; eius tradite. Similiter & ſacer Patriarcha, Methodius ſcilicet, omniũ hæreticorũ, Theophiliq́; ipſius aduotatis ſcriptiq́; nominibus, hæc eadẽ ſub ſacra menſa collocauit, eâdemq́; nocte, quâ Regina viſionem aſpexit, vidit & ipſe diuinum Angelum magnum templum ingredientem, qui dixit: Epiſcope exauditæ ſunt preces tuæ, & veniam Theophilus impetrauit. Somno ergo experrectus, ad ſacram menſam aduenit, ibiq; cùm legeret paulò antè conſcriptum libellum inuenit, ô Dei iudicia! Theophili nomen abolitum. hucuſque de ſaluato Theophilo Gennadius. Quæ hoc anno poſt creatum Methodium Patriarcham oportuit contigiſſe, de quo paulò poſt dicturi ſumus. modò autem ad Theophili ſucceſſorem conuertamus orationem. Quomodò autem mox Michaël Imperium poſt patris obitum ſit conſecutus, ita Curopalata enarrat.

VIII. POPVLVS RECIPIT MICHAELEM IMP.

Cùm autem Theophilus vitam finiſſet, filius eius Michaël Imperij ſceptra ſuſcepit cum matre Theodora, eos habens tutores & curatores, quos ipſi in teſtamenti tabulis inſtituerat Manuelem Magiſtrum & Domeſticum vocatum ſcholarum, & Theoctiſtum Patricium & Logothetam Dromi. Qui ſimul atque mortuus eſt Theophilus, in Hippodromum egreſſi, ibiq; ad concionem conuocato populo, verba faciunt, commemorantes Imperatoris erga ipſos beneuolentiam, multiſq́; dictis ad demulcendos ac deliniendos animos audientium ſibi amorem conciliârunt; qui pro ſalute Imperatoris, vel proprium ſanguinem ſe fuſuros polliciti ſunt, pollicitationesq́; ſtatim iureiurando obſtrinxère, ſed quid eius mater Theodora ſimulatq; cum filio firmatum Imperium accepit, piè religioſeque peregerit, audi iſta dicentem eundem Curopalatam.

Igitur Theodora Imperio cum filio potita, ſtatim & ab initio piorum virorum monitis, quæ ad Iconomachorum ſectam extirpãdam pertinebant, explorabat; quæ quidem à Leonis ex Armenijs Imperio, vſq; ad eundem Theophili obitum omnem Romanorum ditionem peruaſerat. Aſſentiebatur eius demolitioni Theoctiſtus quoq;, ſed Manuel ad quoddam tempus ambiguus fuit. Verùm nemo apertè ac liberè loqui de ipſa eruenda audebat, cùm maxima ciuium pars & Senatus, atq; adeò ipſe Patriarcha hac hæreſi imbuti eſſent. Solus autem Manuel diuinâ vi impulſus id auſus eſt. Nam priùs (vt dictum eſt) animi dubius erat in ſacroſanctarum imaginum cultu, quem poſteà tali de cauſa complexus eſt.

MANVEL RESISTEBAT VERITATI.

IX.

Grauiſſimo morbo fuerat occupatus, iamq́; eius vita ſalus deſperata erat, omni medicorũ arte fatigata. Venerunt igitur ad ipſum quidam qui eum deceſſiſſe audierant, venerandi ac pij monachi à monaſterio Studij. Qui cùm ad lectum acceſſiſſent, eumq́; adhuc viuere & ſpirare cognouiſſent, prædixerunt fore vt viueret, & in priſtinam valetudinem reſtitueretur. Qui priùs nullam his fidem habebat: veruntamen inſtantibus diuinis viris, hortantibusq́;, ne dubitaret de virtute Dei quæ ſibi illuxerat: paululùm morbo alleuatus eſt tenui atque imbecilla cantu: Et quomodo (ipſe inquit) erit hoc mihi, ô diuini Patres? animæ vires defecerunt, & corpus totum exhauſtũ eſt & aruit, & ego iaceo quaſi ſalſamentũ conditum & exiccatũ, nullâ aliâ re à mortuis differens quã ſolo ſpiritu. quænam igitur ſpes? vel quæ ratio perſuadebit me conualiturum, priſtinamq́; ſanitatem reſtitutam iri? Reſponderunt igitur ſancti viri illi: Omnia fieri à Deo poſſunt, neque quicquam eſt quod ille non poſſit. Si igitur operam dabis cùm conualueris, vt Iconomachorum extinguatur incendium, & ſacræ imagines, & priſcæ & patriæ leges reſtituantur: pollicemur tibi vitam. Quo dicto abierunt. Manuelè verò, nec opinatò, & præter omnium expectationem melius eſſe cœpit, naturalesque vires ſine vllo impedimento redibant, ac breuiori tempore ab omni vi morbi liberatus eſt.

QVOMODO MANVEL RECEPIT CVLTVM IMAGINVM.

X. MANVEL AGIT CVM IMPERATRICE DE RESTIT. IMAGINVM.

Statimq́; facilè equitans ad palatium ſe confert, & ad Reginam ingreſſus omnibus modis eam hortari cœpit, vt ſanctas reſtitueret imagines. Quæ tamen iampridem ſibi dari huiuſcemodi expectabat occaſionem; ſiquidem à parente ſua ad id ſemper attendebatur, & à matris fratribus Patricijs. Sed tamen reſtitit Theodora verbis Manuelis, ſiue ingiurandum erga virum veritæ, ſiue tamen (vt diximus) quod metueret frequentiam eorum, qui hæreſi detinerentur. Inſtante autem Manuele, Theodora: Meus, inquit, ô Magiſter, vir & Imperator veritatis amator erat, & nihil vnquã inconſideratè fecit, atq; hoc dogma, niſi ſacris legibus & ſanctis Scripturis eſſet interdictum, numquam ille ex Eccleſia tollendum curaſſet. Quæ cùm illa dixiſſet, propediem illi adeſſe vitæ finem, imperijq́; amiſſionem minatus eſt: neq; ipſi tantum, ſed etiam eius filio, niſi diuinum ornatum ſanctis imaginibus templum reſtitueret. Quibus verbis ſiue deterrita, ſiue (vt diximus) alioqui prompta Regina omni ſtudio rem ſuſcepit. Statimq́; in Theoctiſti tentorio, omnes prudentiâ & eloquentiâ præditos viros tum ex themate, tum ex Concilio cogi iuſſit, ibiq; diſputare ac proponi, quæ ad rectam fidem pertinerent. Omnibus; vt ita dixerim, congregatis, multiſq; verbis factis, & teſtimonijs ſacræ Scripturæ non paucis adductis, pia pars tandem ſuperior fuit.

PVBLICA DISPVTATIO.

XI. RESTITVTAE SACRAE IMAGINES.

At ſubitò dogma propoſitum eſt, vt ſacræ reſtituerentur imagines, Epiſcopis, monachis, & ſenatoribus, quicumque maioris partis priùs morbo detinebantur, quod eſſet melius adſentientibus, & veritatem edoctis, ſententiam in melius commutantibus. Quicumq; verò altiori impietate hæreſi infecti ita ſe haberent, vt à praua opinione deduci non poſſent, illi è ciuitate eiecti, in exilium mittebantur. Sublato item impio Patriarchâ, & pontificatu abdicato, per quoſdam viros fide dignos ad eum miſſos ex ijs qui cuſtodiæ palatij præerant. Quibus obedire ille priùs noluit, neq; de ſede diſcedere, affirmans numquam volentem ab ipſa Eccleſia receſſurum. Qui vbi reuerſi ad Reginam quæ eos miſerat, eam de illius pertinacia docuerunt: Statim Bardas Patricius Reginæ frater mittitur percontaturus, quare Orthodoxæ Fidei non cederet Patriarchatum? At Ioannes verſutus & callidus tum in ſcribendo, tum in cõminiſcendis calumnijs, vt ſi quis alius, plumbo ſibi ventrem, tergaque compunxit, & nares; vt videretur ab aliquibus flagris caſus. & ab his qui miſſi fuerant ita ſe affectum exclamans, qui barbarico more ſe inuaſiſſent. Sed præcipuè à Conſtantino Vigla Drungario ſupplicabat tantiſper ſibi veniam dari, quoad vibices euaneſcerent. hæc Ioannes dixit.

Bardas autem patefacto & redargutio illius commento, ita perditum vel inuitum de Patriarchatu deiecit. In cuius deiecti locum Regina Patriarcham Eccleſiæ ſacrum ac diuinum virum Methodium ſufficit, qui adhuc martyrij puncta ob confeſſionem in carne ſua geſtabat, omnibus pijs ſacerdotibus, & laicis, & monachis, & illis item qui ſeſe in montibus exercebant, multo gaudio illius declarationem approbantibus. Qui confeſtim ad Reginam confecti, vnanimes æterno anathemate hæreſim illam cõdemnârunt. Hæc initio Imperij quæ à Theodora eiuſque filio rectè geſta ſunt.

METHODIVS CONSTANTINOP. EPISCOP. ELIGITVR EIECTO IOAN.

XII.

Verùm iſta de reſtitutione imaginum habitâ diſputatione, & hæreſis condemnatione, eiectioneq; Ioannis atq; ſubrogatione Methodij nequaquam perfunctoriè facta ſunt, ſed ſecundùm canones, ad hæc agenda, congregato Concilio, de quo hic intexenda eſt Theophanis presbyteri temporis huius ſcriptoris narratio, qui in oratione in ſanctum Nicephorum Patriarcham dicta, habet hoc anno poſt Theophili Imp. obitum, operâ Theodoræ Auguſtæ Synodum Conſtantinopoli eſſe collectam; illicq; damnatam hæreſim, & ipſum Patriarcham Ioannem hæreticum, Methodium verò electum. hæc enim habet: *Poſtquàm defuncto Theophilo, Imperium ad eius vxorem Theodoram & filium eorum Michaëlem admodùm adoleſcentem delatum eſt, in pietatis ſtudium cùm aliàs, maximè incubuit fœmina, verè Dei munere (vt nomen eius indicat) data, ex omnibus præclaris & magnis facinoribus, quibus Principes probari ſolent, nullum præſtantius exiſtimans, quo tutiùs ſibi Imperium confirmaret, aut virilem in fœminea perſona fortitudinem exerceret, quàm ſi pietatis & religionis cultu Deum ſibi propitium redderet. Id autem nullo pacto faciliùs aut commodiùs poſſe contingere, quàm ſi perturbationem in Eccleſia iam diu excitatam ſedaret, & partem in iſta morbo la-*

CONCIL. CONST. PRO CVLTV SS. IMAGINVM.

borātem reduceret ad ſanitatem; & qui inter ſe animi eſſent alienati, conciliarentur, atq; idem omninò ſentirent. Sic igitur fore, vt cùm vna eſſet omnium ſententia atq; idem ſenſus, vera, ſinceraq; Fides Apoſtolorum, Patrumq; inſtitutis, tamquam ſolidis fundamentis inſiſtens, firma atq; immobilis conſeruaretur, & ſibi deinceps Imperij gubernatio facilis & tolerabilis permaneret.

XIII. *Hæc igitur cùm illa verè animo excellens & mente fortis Regina ingenio ſuo excogitaſſet, & prouidentiâ conſideraſſet, re cum illis qui erāt in magiſtratu & dignitate conſtituti communicatâ, acceſſit cum ipſis eos qui inter monachos præſtabant, & de imaginum inſtauratione quæſtionem proponit. Cumq; idem omnes conſentientes comperiſſent, diuturnoq; eius rei deſiderio teneri, atq; animo excruciari propter religionis in ea re mutationem poſtulauit, vt ſe etiam Patrum auctoritatibus ad veritatem cōfirmarent, quas varijs in libris inueniſſent. Mandauitq;, quo in loco palatij præſcito cœtus Eccleſiaſticus vniuerſus cogeretur, & ad populum eadem quàm apertiſſimè verba faceret. Tanta autem multitudo confluxit, vt numero comprehendi non poſſet. Conuenerunt enim non ſolùm illi, qui mentem ſanam impietatis temporibus conſeruarant, verùm etiam quamplures ex ijs qui cum pietatis hoſtibus conſenſerant, quiq; ſacerdotijs & Eccleſijs regendis ab ipſis electi fuerant: è veſtigioq; mutatâ ſententiâ, eos qui ſanctas imagines oppugnarant, anathemati ſubiecerunt.*

XIV. *Quâ quidem celeri & inſperatâ rerum mutatione, Ioannes qui tunc impiè munus pontificium adminiſtrabat, ſtupore & mentis caligine captus, parum abfuit, quin ipſe ſibi manus inferret, mortemq; conſciſceret. His enim ſceleris caput & ſumma fuerat; qui cùm impiè ſentiret, & apud Imperatores auctoritate poſſet anteà plurimùm, eos mendacijs & dolis, imprudenter, inconſiderateq; confectis, in impietatis barathrum impellebat. Eo igitur propter flagitia quæ in Deum admiſerat, vno omnium conſenſu, & cunctis tum magnorum Imperatorum, tum vniuerſi cœtus Eccleſiaſtici ſuffragijs à ſacra ſede cum ignominia eiecto, Methodius vir & vitâ & doctrinâ valdè probatus, & qui pro veritate & religione multa certamina & longum exilium pertulerat, atque inde plagis & carcere diu cruciatus redierat, omnibus in dignitate conſtitutis approbantibus, electus eſt qui ſacram Reginæ vrbium ciuitatis ſedem obtineret.*

XV. *Tunc Nicææ ſecundum diuinitus electum ſanctum Oecumenicum Concilium, quod Irenæ Imperatricis verum ab ipſa pace nomen habentis, & Taraſij maximi beatiſſimiq; Patriarchæ ſtudio celebratū eſt, meritò firmam obtinuit auctoritatem ac robur, cùm omnes quæ, Deo aſpirante, in ipſo decreta fuerant, comprobarent. Tunc omnes Eccleſiæ ſuum vbiq; decus receperunt, & venerabilium imaginum ſplendore fuerunt illuſtratæ: eiectiq; illis qui eas nefariè inſectabantur, ſacerdotes in eis ac duces recti dogmatis ſunt conſtituti.* hactenùs Theophanes de rebus in Synodo Conſtantinopolitana aduerſus Iconomachos, geſtis. Tunc accidit, vt inter alios Orthodoxos Confeſſores ad ſedes Epiſcopales promotos fuerit Theophanes ille Theodori frater vultu litteris exaratus, de quo plura ſuperiùs, qui Nicææ Bithyniæ factus eſt Archiepiſcopus. de quo etiam proximè ſuo loco, hoc eodem anno, dicturi ſumus.

XVI. HÆRESIS ICONOCLASTARVM PENITVS DISSIPATA. Sic igitur hæreſis illa, quæ Conſtantinopoli ante centum viginti annos è portis inferni magno faſtu, auctore Imperatore, potēs ac furens in Eccleſiæ damnum erupit, & repreſſa ſæpiùs, rurſus ſanguine SS. ebria audaciùs eſt debacchata Conſtantinopoli: hoc anno tandem penitùs extincta fuit. Quāta iſta inuexerit ſecum mala, quot quibusq; cladibus ſæpiùs peſſundederit Eccleſias Orientales, nec mente nedum ſcriptis quis aſſequi poſſet, vt licèt totus hic tomus in his aſſumptus ſit, haud tamen ſcriptorum inopia cuncta complecti potuerit, ſed vix ex plurimis pauca receperit ex ijs, qui ſunt reperti huius ſæculi, ſcriptoribus eruta. Deplorauit fruſtrà iacturam ſuam Imperium Orientis, cum huius occaſione hæreſis, Occidentalis Imperij diſpendium paſſum eſt, cùm in pœnam Imperatoris Iconoclaſtę fuit ab illo diremptum, atque poſteà genti facienti fructum eius, collatum eſt, homini inquam Dei amico & qui inuentus eſt ſecundùm cor eius, Carolo Magno Imperatori. Quis vnquam Regum vel aliorum Principum gloriari poteſt aliquod ſibi & ſucceſſoribus ſuis ex hæreſi bonum partum? Sicut enim à patre mendaciorum ipſo diabolo bonum nullum, mala omnia prouenire, nullus ignorat; ita planè ab eius inuentis, ipſis inquam hæreſibus, innumera in orbem ſemper inferri damna, dubitare quis poteſt? Vt de his iam illud quod eſt in Iob[a] iure dici poſſit: *Vidi eos qui operantur iniquitatem, & ſeminant dolores, & metunt eos, flante Deo periſſe, & ſpiritu iræ eius eſſe conſumptos; rugitus leonis, & vox leænæ, & dentes catulorum leonum contriti ſunt. Tigris perijt eò quòd non haberet prædam, & catuli leonis diſſipati ſunt.* cùm videlicet eiuſdem hæreſis auctores & propagatores Leones Iſauricus & Armenus, & eorum ſucceſſores Iconoclaſtæ Imperatores, vnà cum ſua ipſorum hæreſi tigridis nomine deſignata conſumpti ſint abſq; ulla ſpe. De quibus triumphans Eccleſia, Martyrum ſuorum illuſtrata coronis, inſignita trophæis, innumeriſq; de proſtrata impietate locupletata.

XVII. Quando & inter inſignes Orientis Eccleſiæ pugiles, præcipuè enituit virtus Studitarum: hi enim ſui præſulis (vt vidiſti) reuocando penè mortuum ad vitam [illegible] Imperij, coëgerunt hæreſim mori. Alumni iſti erant magni illius Theodori eiuſdem monaſterij Studitarum Præpoſiti, cuius certamina eadem ex cauſa ſuſcepta, illata ſæuiſſima verbera, eademque toties repetita, [illegible] modo perfectam pepercere pacem Eccleſiæ. Quæ cum ipſe ſeminauit in lachrymis, meſſuerunt filij in exultatione: irrigauit ipſe crebriùs ſata ſanguine, venerunt illi cum exultatione portantes manipulos ſuos, vt ſecundum illud Dominicum dictum his acciderit[b]: *In hoc enim eſt verbum verum, quia alius eſt qui ſeminat, & alius eſt qui metit: Ego miſi vos metere quod vos non laboraſtis; alij laborauerunt, & vos in labores eorum introiſtis.* Sed iam ad S. Methodium redeamus, de quo auctor qui ſui temporis res geſtas proſecutus eſt Ioannici iſta habet.

XVIII. [illegible] *Methodius verò vir ſacroſanctus, & bonus Dei in ſacris collocabatur ſedibus (vt de eo idē ſanctus prædixerat Ioānicius) vt ſemel dicā cùm omnia ab eo fuiſſent traducta ad Fidem Orthodoxam, & ſopitus eſſet omnis fluctus, & ſana tempeſtas, & res erant quietæ: quædam alia ſeditio excitatur à pijs, & res Eccleſiaſticæ erant diuiſæ, & redactæ in duas opiniones. Nam alij quidem volebant habere in miniſterio eos qui dignitatem ſacerdotij acceperant ab Iconomachis, vtpote qui per hoc pietati nihil officerent.* quod ſcilicet ea hæreſis non dogmata de diuinitate vel humanitate Chriſti, vel quid huiuſmodi Eccleſiæ Orthodoxæ tetigerit, ſed ritum & traditionem Eccleſiæ labefactarit: *Illi autem* (ſubdit auctor) *profanos ſanctæ ordines [illegible] putabant omninò eſſe impium, & minimè Deo [illegible]. Et qui Deo quidem verè viuebat Methodius [illegible], angebatur, corde lacerabatur, putabat magnum Paulum [illegible] in auribus, propemodum hæc loquentem*[c]*: Optabam ego ipſe anathema eſſe pro fratribus meis ſecundum carnem, ſi modo fuiſſent nobiſcum, & communiter Trinitatem glorificarent. Et ille quidem ſic ſe habebat.* omnes illos commiliſtros habere deſiderans qui in reliquis eſſent, Orthodoxæ ſententiæ. At quid aduerſarij? ſubdit auctor: *Illi autem parati erant omnia potius quàm dimittere ea quæ viſa fuerant, adeò vt bis in partes duas ſcinderetur cœtus Eccleſiæ, & alij quidem ſecum, alij verò cum illis ſe coniungerent.*

XIX. [illegible] *Dei itaque amicus Ioannicius incidens inter [illegible], partim quidem per ſe, partim verò per litteras [illegible] cabat diuulſam partem gregis, & ei qui eſt ſolus Deus, quique ſolus bonus paſtor & non mercenarius cōciliabat: maximè verò archiepiſcopi Methodij iam labantem recreabat animum, multa quidem & alia ſcribens. Ante omnia autem eis qui [illegible] dè & aliquo modo ſcindunt, nouaſq; & abſurdas opiniones [illegible] ſiones: eis ne autem quidem adhibere ſuadebat, nedum [illegible] ſtum cum his habere commune, non eos alloqui, ſed quàm maximè declinare eorum congreſſionem. Admonebat enim ne poſſe quidem ſanctum eum reputari ſacrificium, cùm quis ſacrificantes contemnit & vilipendit. Scribebat autem Methodio, vt illos potius haberet circa diuinum ſacrificium, quos noſſet cum eo ſentire de dogmate Orthodoxiæ. In fine verò epiſtolæ valere eum circa ſanam [illegible] optans magnus Ioannicius.* Sic igitur in eandem ſententiam quã Methodius, pedibus abiens S. Ioannicius, ſuadebat illos procul tantum facere ab altari, qui adhuc eſſent hæreſi inquinati, non pœnitentes, erroremq; deteſtantes, & præ cæteris Iconomachos, pergit auctor.

[a] Iob. 4.
[b] Ioan. 4.
[c] Rom. 9.

XX. *Cùm hæ veniſſent litteræ, diuinus quidem Methodius memoriæ mandauit ea quæ ſcripta fuerant. Improbi aūt homines eum vero irridebant, & habebant ludibrio, & malè ab ipſis bonus audiebat Ioannius. Ille verò cùm cognouiſſet, quòd ipſe cum calumniaretur tantis ita ſtans vt eum omnes poſſent audire, de Deo, & de rebus diuinis diſſerens, eos ita vicepit, & in ſuam redegit poteſtatem, vt non ſolùm abſtinuerint à ſua in eum inſania, veriùm etiam eorum mentes ad id quod eſt melius conuerterit, & iis dimiſſis, quæ prius eis viſa fuerant, Orthodoxæ Fidei dogma didicerint, vt ipſe exprimebat. Sic frequentiſſimus ille populus victus fuit ab vnius hominis virtute, & totæ ciuitates dependebant ab vna illius ſententia, ij quæ meditata fuerant longo tempore, breui depoſitis.* hæc de his auctor.

Qui igitur poſt tot Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ naufragia, eius clauum è manibus hæreticorum euulſum moderandum ſuſcepit Patriarcha Methodius, ad reuocandos in Eccleſiam lapſos mirificè laborauit. quòd verò hi reperirentur variæ ætatis, diuerſæq; conditionis, ne vileſceret Eccleſiaſtica diſciplina, eoſdem omnes diuerſo modo cenſuræ Eccleſiaſticæ voluit eſſe ſubiectos. Quamobrem pro ſalute omnium eiuſmodi promulgauit edictum, cui eiuſmodi titulus reperitur inſcriptus:

XXI. [a] *Extat bibliot. Sanct. tom. 8. col. 409. & ad. dam. ad Theo. Balſ.* CANONES POENITENTIALES METHODII PRO LAPSIS.

Methodij ſanctiſſimi Patriarchæ Conſtātinopolitani de ijs qui abnegārunt per diuerſos modos & ætates[a].

Si puer quidem comprehenſus fuerit & abnegauerit ſeu metu, ſeu ignorantiā & inſcitiā: is propitiationis preces ſeptem diebus accipiat, & octauo die lauetur, & à lauacro linteo accinctus chriſmate inungatur, vt ſolent inungi qui baptizantur, & ferat veſtes nouas ſecundùm ordinem eorum qui illuminantur.

Si autem ſint adoleſcentes, vel ſenes, ſeniore confecti: ſiquidē per tormenta negauerant, clementer ac benignè cum eis agatur, ſed duas Quadrageſimas ieiunent, vacantes orationibus, & genuflexiones aſſiduaſq; preces peragentes. Duarum autem Quadrageſimarum fine appropinquante, octo diebus propitiatorias preces ſuſcipiant, & ſub omnibus qui inueniuntur cum ſacerdote qui pro eis Deum placat, eas faciant, & dicāt intensā voce, Kyrie eleiſon, centies. Et ſicut ſuperiùs ſtatuimus, lauentur & vngantur ſecundùm priorem conſtitutionem; & celebrato ſacrificio, ſacroſanctis myſterijs digni habeantur, vacātes Eccleſiæ & ſacrorum celebrationi octo diebus.

Si qui autem ſuā ſponte ad negandum tranſfugerunt: ij quidem habent canonem terribilem; ſed propter commiſerationem duos annos ieiunent à carnium & ouorum eſu, & à vino abſtinētes, genuum inflexiones facientes, ſi ſint quidem iuuenes & robuſti, quotidiè centum diebus, ducenties dicentes, Kyrie eleiſon. Duobus autem annis expletis, ante octo dies preces propitiatorias accipiant, & quæ ſequuntur, vt priùs ſtatutum eſt, in ipſis fiant, ſiue ſint viri ſiue mulieres, modò ſint perfectæ ætate. iſta Methodius.

XXII. DE FASCIA ANTERIORI PATRIARCHARUM. At nec de ipſo illud prætermittendum, quod tradit Glycas his verbis: *Quia Methodij malæ propter ſacrarum imaginum propugnationem: ātundendo læſa ſolutaq; fuerant a Theophilo, neceſſe habebat, vt eas tenui quadam faſciā lineā obligaret. Vnde meā quidem ſententiā mos inoleuit, hodieq; durans, vt Pontifices ab anteriori parte lineas faſcias alligatas habeant.* hæc ipſe.

THEODORA AUG. CONVIVIO EXCIPIT SANCTOS CONFESSORES. Sed redeamus ad Theodoram Auguſtam, quæ expleta Synodo, de reſtituta Fide Catholica, expurgataque à fæce hæreticorum Eccleſia Conſtantinopolitana, collocato iā throno in Catholico Patriarchā, hilaris cōuiuium Orthodoxis Cōfeſſoribus præparauit, in quo quid acciderit, hęc accipe à Curopalata, qui ait: *Iconomachorum hæreſis tali modo terminata eſt, & Orthodoxorum Eccleſia ſuum recepit ornatum, & venerandarum imaginum reſtaurationem. Hanc celebritatem rectæ Fidei colens olim beata Regina, Eccleſiæ cœtui conuiuium præbuit in loco, vbi palatia Curiæ ſita erant. Cum cæteris conuiuis numerati ſunt & inuitati Theophanes & illius cōſanguineus,* immò germanus *Theodorus, in quorum vultu nota inuſta erant.*

XXIII. Quod ad Theodorum pertinet, ex his (ſi iſta verè ſe habent) corrigas opus eſt quæ in actis vitæ eius atque fratris Theophanis leguntur, vbi dicitur Theodorus ante redditam Eccleſiæ pacem eſſe defunctū in carcere; quem ad hęc etiam perueniſſe tempora, ſermo ille hiſtoricus recitari ſolitus apud Græcos ipſos in Eccleſia Dominicā primā Quadrageſimæ, habet, cæteriq; omnes Græcorum hiſtorici tradunt poſt Curopalatam, qui ſic pergit: *Itaq; vigente cōuiuio, & tragematis placentis videlicet ac bellarijs appoſitis, frequēter Reginam ora Patrū oculos intendēs, & perſpiciens in eorum facie inſtas litteras, ſuſpiria emittebat & lachrymas. Et quidā de Patribus hoc conſpicatus, cauſam rogauit, cur illa tam frequenter in ipſos oculos intenderit. Quæ cùm reſpondiſſet: Veſtrā admiror fortitudinem, quomodo inſcriptis in ore veſtro tot literas ſuſtinuiſtis, & miſereor, atq; infelicem illum cenſeo, qui tanto in vos odio adductus eſt, vt hæc patrarit. Reſpondens beatus Theophanes: Pro hac, inquit, pictura, Regina, in iudicio Dei incorrupto cum tuo viro & Imperatore iudicabimur.*

XXIV. *Quo dicto perculſa eſt Regina, & cum lachrymis Sancto dixit: Et hæc eſt pollicitatio veſtra, & ſcripta fœdera, vt non modò non ignoſcatis, ſed etiam ad Iudicium adducere & vocare ſtudeatis? Quam redarguens Patriarcha & reliquus ſanctorum Epiſcoporū cœtus, & doloris vehementiam alleuantes, excuſare cœperunt, & ſtatim dixēre: Noſtra, ô Regina, fœdera & pacta firma & ſtabilia ſunt, ita vt mutari nequeant, ſed iſtius contemptum iam valere ſinere honeſtum eſt: atque ita mitigatus eſt Reginæ dolor.* hæc de his Curopalata, ex quo deſcripſere reliqui Græcorum auctores. Quod ad pollicitationem Epiſcoporum & pacta, quæ exigebat ab Epiſcopis Theodora Auguſta pertinet: nihil aliud puto intelligere voluiſſe, niſi quod iidem Epiſcopi promiſiſſent hæreticis omnibus pœnitentibus tam viuis quàm defunctis tribuere veniæ ſpem. Porrò eumdē Theophanem Confeſſorem Theodori germanum, glorioſæ confeſſionis merito, creatum fuiſſe Archiepiſcopū Nicææ in Bithynia ciuitate, teſtantur qui eius certamina ſcripſit, & alij Græcorum hiſtorici.

XXV. At verò erectio iſta atque reſtitutio ſacrarum imaginum in Eccleſijs Conſtantinopolitanæ ciuitatis ſolemni ritu, celebriq; facta eſt pompa, conuenientibus Imperatoribus in magnam Eccleſiam, vnà ſimul cum ſacro clero, atque venerandorum ordinibus monachorum, confluentibus pariter ex vijs omnibus, inſtar amnium in mare immittentium ſeagminibus populorum. Celebrataque ſunt veluti encænia quædam innouatæ atque ſanctificatæ & illuſtratæ baſilicæ, quæ ab impijs Hagiomachis Iconoclaſtis fuerat deformata, profanata, atq; penitùs denigrata. Sacrę ſunt illic preces publicæ recitatæ, ſacroſanctum ſacrificium incruentum oblatum in gratiarum actionem ob tot tantaq; ſimul à Deo populo ſuo præſtita beneficia; quod qui in duas partes diro ſchiſmate ſciſſus eſſet, iam diruto interiacente & ab inuicem diuidente alto pariete, coiiſſet in vnum corpus ſub vno capite ſancto Methodio, ſicut in vnam Fidem, veteremque ritum atque traditionem, atq; conueniſſent in vnam Eccleſiam.

Tunc & magnus Confeſſor Theophanes vultu inſcriptus, decorus facie ob elucentia in ea pulchra ſtigmata cōfeſſionis, ſacrum Deo in gratiarum actionē cecinit hymnum, triumphale carmen, inſtar Moyſis poſt tranſitum maris rubri, hoſtibus mari merſis, filijs Iſraël liberatis, choream ſacram ducens, & præcinens, cæteris recinentibus, dignas Deo, Deique Genitrici gratiarum actiones alacriter perſoluit.

XXVI. Tempus erat, quo celebrari conſueuit in Eccleſia ſolemne ieiunium Quadrageſimę, cuius ingreſſus ſtabat primā Dominicā; ſed luctus & pœnitentiæ tempus illud, in gaudium & lætitiam atque exultationem & iubilum eſt conuerſum, vt ſecundum ſacrum vaticinium Iſaiæ[b] *daret in eo Dominus coronam pro cinere, oleum gaudij pro luctu, pallium laudis pro ſpiritu mœroris.* Cùm & nec deeſſent, qui ſubijcit: *Vocabuntur in ea fortes iuſtitiæ, plantatio Domini ad glorificandum.* Confeſſores nimirùm Catholicæ Fidei, qui magno robore ſuſtinuiſſent ferociter debacchantes atque furentes aduerſarias poteſtates. ſed & factum quod ſequitur: *Et ædificabunt deſerta à ſeculo, & ruinas antiquas erigent, & inſtaurabunt ciuitates deſertas, diſſipatas in generationem & generationem.* Cùm videlicet nō in vna ciuitate Conſtantinopolitana ſolummodò, ſed vbique, longè lateq;ue, toto Orientali Imperio Romano, in priſtinum decorem & cultum omnes reſtituerentur Eccleſiæ. Sed & ne quid deeſſet ad plenam ab eodem Propheta decantatam lætitiam, atque EX PERFECTA VICTORIA, PACE, ET VNITATE PUBLICA LÆTITIA

[b] *Iſai. 61.*

tunc fieri contigit, quod ſubditur illis verbis: *Et ſtabunt alieni, & paſcent pecora veſtra, & filij peregrinorum agricolæ & vinitores veſtri erunt.* Cùm ſcilicet qui alieni erant à Fide Catholica, atque etiam ab vnitate Eccleſiæ peregrini, ijdem æquè ſimul in vna Fide coniuncti, & coagmentati ex alienis facti ſunt proprij, & ex peregrinis ciues Sanctorum & domeſtici Dei, ijdemq; paſtores populorum atque cultores agri Dominici; vt vna omnium vox exultationis eſſet
a Pſal. 86. pſallentium Dauidicum illud a: *Sicut lætantium omnium habitatio eſt in te.* atq; ad poſtremum abſolueretur quod ſubditur: *Vos autem ſacerdotes Domini vocabimini, miniſtri Dei noſtri.* Cùm legitimè præeſſe cœperunt Eccleſijs, in quibus antea à lupis lupi fuerant inſtituti titulo mentito paſtorũ, redditi iam ex lupis veri paſtores, cuſtodes gregis, atque miniſtri fideles; adeò vt ex hac die numquam amplius auditus fuerit in Orientis Eccleſijs eiuſmodi in ſacras Imagines vlulatus funeſtus luporum, rugituſq; leonum ſæuientium Imperatorum, ſed tantùm, hoc noſtro ſæculo, in Occidente, prôh pudor, ruditus vilium aſinorum in ſacras imagines calcitrantium.

XXVII. Cæterùm ſecundùm quod eſt ſcriptum in Pſalmo b:
b Pſal. 75. *Cogitatio hominis confitebitur tibi: & reliquiæ cogitationis diem feſtum agent tibi.* Haud ſatis viſum Eccleſiæ Orientali pro tot tantiſq; à Deo beneficijs conſecutis in reſtitutione ſacrarum Imaginum vnicâ tantùm celebritate immenſitatem quam deberet gratiarum actionis explere: quamobrem ſacro Antiſtite vnà cum collegis Epiſcopis, Methodio decernente ſtatutum fuit, vt annua die, eadem primâ Dominicâ Quadrageſimæ, perpetua memoria tanti à Deo accepti beneficij coleretur, recoleretúrq; in ea cum ingenti gratiarum actione reſtitutus in Oriente ſacer cultus imaginum. Quæ tanta celebritas pietatis hactenùs apud eos feliciter perſeuerat.

ANNVA FESTA DIES PRO RESTITVTIONE SS. IMAGINVM.

DE DVOBVS HYMNIS IN EA CANI SOLITIS.

In qua inter alias diuinas laudes ſacra victoriæ cantica duo in Eccleſia publicè occinuntur, Theophanis Confeſſoris alterum, alterũ verò Theodori Studitæ titulo prænotatũ. Quæ ipſa hic tibi reddituri ſumus, tũ Græcè, tum Latinè fideliter ſcripta. Noſter enim Federicus Metius vir honeſtiſsimus & Græcarum rerum peritiſsimus, à quo accepimus, Latinitati donauit accepta ipſa è Græcorum ſacro libro, Triodio, nuncupato, quo vtuntur pro diuinis Officijs celebrandis à Septuageſima vſque ad Octauam Pentecoſtes, in cuius liminari pagina legitur, librum illum exaratum à S. Coſma, auctum verò à Theodoro atque Ioſepho Studitis, & alijs Patribus, inter quos nominatur Nicephorus Calliſtus, cognomento Xanthopulus. Ibidemque etiam latiùs declaratur, cur idẽ volumen, Triodium nominetur.

XXVIII. In eo autem qui ſecundo loco ponitur hymnus Theodori Studitæ nomine, conſiderandũ putamus, ipſius hymnum illũ eſſe non poſſe, quẽ ante hæc tempora ex hac vita migraſſe vidimus, & hymnus ille nõ ante hæc tẽpora, cùm pax eſt Eccleſiæ reſtituta, potuit eſſe ſcriptus: quod & auctor ipſe demonſtrat manifeſtiùs, dum in eo ſeptima oda vigintiocto annos perſecutionis huius numerat: tempore ſcilicet, quo regnare deſinente Irenâ Auguſta pacis Eccleſiæ conciliatrice, ſucceſſit Leo Armenus Imperator Iconoclaſta, Eccleſiæ perſecutor, à cuius Imperij exordio vſque ad Theophili Imperatoris obitum, quo extincta eſt perſecutio, tot anni, nempe viginti octo, interierunt. Quamobrem dicendum eſt, hymnum illum Theodori eſſe non poſſe, quem exiſtimamus alicuius ex diſcipulis ius, monaſterij Studitarum profeſſionem eſſe opus, & fortaſſe Naucratij, vel alterius ex Confeſſoribus illis, qui ſub perſecutione diuerſorum Imperatorum, multa pro cultu ſacrarum Imaginum (vt vidimus) paſſi ſunt. Nos autem reddemus primo loco Theophanis hymnum, vt ipſe ſe habet inſcriptio.

CANON EPINICIVS SIVE VICTORIALIS à *Theophane Confeſſore conſcriptus ſua Oda diſtinctus. Et dicitur ad Matutinum prima Dominica Quadrageſimæ, qua de ſacra imaginum erectio Conſtantinopoli celebratur. Qui feſtus dies, Orthodoxia nuncupatur. In quo hymno illud aduertendum, quod fieri minimè potuit, vt in eius verſione idem ordo ſeruaretur, qui habetur in canone Græco. Quatenùs hac de cauſa facta eſt interpunctio diſtinctio pro ſeruanda ratione, vt ſententiæ ipſæ aliquando peruertantur.*

Inſuper ſciendum eſt quod in his hymnis Oda diſtincta ſemper immediatè poſt primam ſequitur tertia, omiſſa ſecunda. Cuius rei hanc à Græcis accepi rationem, quod cùm omnis Oda hymnis diſtinctus ſit ad imitationem nouem chororum Angelorũ, ſecunda demitur, quòd ſecundi ordinis credantur de illis fuiſſe Angeli apoſtatici, quorũ nulla eſt cõmunio cum alijs laudantibus.

DOMINICA PRIMA SANCTAE Quadrageſimæ.

Ad Matutinum canuntur ſequentes canones, opus videlicet domini Theophanis, cuius Acroſtichis hæc habet: Hodie venit ſplendor pietatis à Deo miſſæ.

Ode I. ton. 4. inſtar illius. Mare rubrum.

EXVLTANTES *hodie præ gaudio clamemus, fideles: Quàm mirabilia ſunt opera tua, & quàm magna, ô Chriſte, potentia tua, qui nobis vnionem & concordiam es operatus.*

Diem lætitiæ, Chriſti fideles, venite celebremus: nunc enim cœlum exultat & terra, & Angelorum ordines, & hominum cœtus, varijs hymnis feſtum diem celebrantes.

Maximum hoc beneficium cõſecuti, manibus plaudamus, dum membra Chriſti, inter ſe diuiſa ad vnionem conueniſſe, cõſpicimus, & Deum laudemus pacis huius auctorem.

Eccleſiæ conceſſum eſt hodie, vt carmina pro adepta victoria concinat, dum diuino quidem nutu & conſilio Michaël & Theodora noſtri Imperatores pro ſua pietate, Fidei ſe præbent protectores.

Pro B. Virgine. *Gladij impiorum hæreſum iam defecerunt: templum enim tuum, ô puriſſima & veneranda Dei Genitrix, imaginibus exornatum omni cum pietate conſpicimus, & ſacro replemur gaudio.*

Ode III.

Non ampliùs impiorum hæreticorum ſupercilium extollitur: Dei enim potentia rectam Fidem confirmauit & roborauit.

ΤΗ α΄. ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ τεσσαρακοστῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον, κανόνες ψάλλονται, ποίημα τοῦ κυρίου Θεοφάνους· οὗ ἡ ἀκροστιχίς· Σήμερον εὐσεβείας [illegible] αἴγλη.

Ὠδὴ α΄. ἦχος δ΄. πρὸς, Θάλασσαν [illegible]

Σκιρτῶντες μετ' εὐφροσύνης σήμερον, [illegible] θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου Χριστὲ καὶ μεγάλη ἡ δύναμις [illegible]

Ἡμέραν χαρμονικὴν [illegible]

Μεγίστην εὐεργεσίαν [illegible]

Ἐδόθη τῇ ἐκκλησίᾳ σήμερον, [illegible] Μιχαὴλ Θεοδώρας [illegible]

Θ.

Ῥομφαῖαι τῶν αἱρέσεων, ἐξέλιπον [illegible] ἀγαλλόμεθα.

Ὠδὴ γ΄.

Οὐκέτι τῶν ἀσεβῶν αἱρετικῶν [illegible]

Νεφέλαι προφητικῶς ὑετίσουσιν ἐξ οὐρανοῦ σήμερον, δρόσον ἡμῖν δικαιοσύνης, ἐπὶ τῇ ἐγέρσει τῆς πίστεως.

Εὐήχως ἡ μυστικὴ ἡ τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ σάλπιγξ ἠχεῖ, ἐπιφανῶς βοῶσα διὰ τὴν τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἀνόρθωσιν.

Ὑμνήσωμεν τὸν Χριστὸν τὸν ἀναδείξαντα ἡμῖν ἄνασσαν θεοσεβῆ φιλόχριστον, σὺν τῷ θεοστέπτῳ βλαστήματι. Θ'.

Χαλινόν σε τὴν ἁγνὴν καταλαβόντες οἱ πιστοὶ πάναγνε φωτιζόμεθα χάριτι, σοῦ καταυγασθῆναι δεόμεθα.

Ὠδὴ δ'.

Ἐπιφοιτήσει τῇ θείᾳ τοῦ παρακλήτου, τὴν ἐκκλησίαν ἁγίασον, καὶ τῇ παρουσίᾳ ταύτῃ τῆς αἱρέσεως τὴν πλάνην ἀπέλασον, λόγε τοῦ θεοῦ πολυέλεε.

Βεβαρημένους τῇ δυσσεβείᾳ, τὸν σὸν λαὸν ἀνάδειξον, τῷ τῆς εὐσεβείας ζήλῳ πυρπολούμενον, καὶ πίστει κραυγάζοντα· δόξα τῇ δυνάμει σου κύριε.

Ἱερωτάταις μορφώσεσι τῶν εἰκόνων, τῶν τοῦ Χριστοῦ θεώμενοι, καὶ τῆς θεοτόκου, τύποις καταλαμπομένους, τοὺς θείους ναοὺς ἐμπρεπῶς ἀγαλλόμεθα.

Ἡ βασίλισσα στεφάνῳ κοσμουμένη· τὴν αὐτοῦ ποθοῦσα, Χριστοῦ βασιλείαν, τούτου ἀνιστορεῖσθαι εἰκόνα τὴν ἀχραντον, καὶ τὰς τῶν ἁγίων μορφώματα. Θ'.

Σεσαρκωμένον τεκοῦσα τὸν θεῖον λόγον, θεομῆτορ ἀχειροποίητον χαριτωμένη, τοῦτον ἀνεδείξας· διὸ σοῦ τὸ τέμενος, τὸ πανσεβάσμιον γεραίρομεν.

Ὠδὴ ε'.

Θεοῦ κύριε τῇ σῇ ἐκκλησίᾳ κραταίωμα, ἀκλόνητον διαμένειν, εἰς αἰῶνα αἰῶνος τοῖς σάλοις τῶν αἱρέσεων.

Εἰς ἅπασαν τὴν γῆν, ἡ φαιδρότης ἐξέλαμψε τῆς ἀγάπης δεδωρημένης, τοῖς πιστοῖς εὐφροσύνης, καὶ θείας ἀντιλήψεως.

Ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ πηγὴ ἀγαθότητος· σὺ ὕψωσον ὀρθοδόξων, βασιλέων τὸ κέρας, τιμώντων τὴν εἰκόνα σου.

Φῶς ἄδυτον ἡμῖν εὐσεβείας ἀνέτειλε θεοπνεύστοις νεύμασι πιστῶν βασιλέων, καὶ νεύματι θεόφρονι. Θ'.

Ἐγκαίνισον ἡμῖν τὴν ἀρχαίαν εὐπρέπειαν πανάχραντε θεομῆτορ, καὶ τὸν οἶκόν σου τοῦτον ἁγίασον τῇ χάριτι.

Ὠδὴ ς'.

Γράφεται, καὶ τιμᾶται πιστοῖς προσκυνούμενος, ὁ χαρακτὴρ τοῦ δεσπότου· καὶ λαμβάνει πάλιν ἡ ἐκκλησία, παῤῥησίαν εὐσεβῶς τὸν σωτῆρα δοξάζειν.

Γυμνοῦται, κατηφείας καὶ σκότους αἱρέσεως ἡ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία, καὶ φορεῖ χιτῶνα τῆς εὐφροσύνης· καὶ τῇ θείᾳ καὶ φωτοφόρῳ κοσμεῖται χάριτι.

Εὐκλείας τῆς ἀρχαίας ἐλλάμψεως ἔτυχε τῶν ὀρθοδόξων ὁ δῆμος, Θεοδώρας νεύσει τῆς βασιλίδος, καὶ τοῦ ταύτης εὐσεβοῦς Μιχαὴλ αὐτοκράτορος. Θ'.

Ὁ πάλαι μαρτυρίου προστάξας γενέσθαι σκηνήν, ὡς ἐν σκηνῇ λογικῇ σοι, κατοικεῖ ὁ μόνος δεδοξασμένος, ὁ δοξάζων, τὴν ἐκκλησίαν σου παρθένε τοῖς θαύμασι.

Ὠδὴ ζ'.

Συγχορεύουσι, τῆς ἐκκλησίας τῇ φαιδρότητι πόθῳ θείῳ ἀγγέλων ἡ στρατιά· θεοφρόνως ἀναμέλπουσα, εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς δόξης σου κύριε.

Ἡ ἐκκλησία τῶν πρωτοτόκων, καὶ πανήγυρις χαίρει θεωμένη τοῦ θείου λαοῦ ὁμοφρόνως ἀναμελπόντος· εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς δόξης σου κύριε.

Ἀλλοτριωθέντες τῆς πρὶν ἀχλύος τῆς αἱρέσεως νεύσει, Θεοδώρας τῆς ἀξιοπρεποῦς βασιλίδος ἀναμελπομεν· εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς δόξης σου κύριε. Θ'.

Ὑπὲρ τοὺς ἄνω χοροὺς πανάχραντε παρθένε ὤφθης, μόνη γεγενημένη μήτηρ τοῦ παντουργοῦ, γεγηθότες οὖν κραυγάζομεν, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶν ὑπάρχεις πανάμωμε δέσποινα.

Ὠδὴ η'.

Θεσμοὺς ἐκκλησίας πατρικοὺς, διαφυλάττοντες· εἰκόνας γράφομεν· καὶ ἀσπαζόμεθα στόματι, καὶ καρδίᾳ, καὶ θελήματι, τὰς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν αὐτοῦ ἁγίων κραυγάζοντες· εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα.

Nubes, iuxta [a] Propheticum illud, è cælo nobis viuificum rorem hodie demittant in hac quaſi Fidei reſurrectione. [a] Iſai. 45

Myſticæ Apoſtolorum Chriſti tubæ, magno concentu clangere ſuauiter reſonent, propter venerabilium imaginum erectionem.

Celebremus hymnis Chriſtum Dominum, qui nobis piam Reginam & Chriſti amantem conceſſit, vnà cum eius filio à Deo coronato.

Puriſſima Virgo, tuum præſidium nos fideles adepti, diuinâ prætereà nos gratiâ per te illuminari precamur. Pro B. Virgine.

Ode IIII.

Dei Verbum, magnâ præſtans miſericordiâ, aduentu S. Spiritus Eccleſiam tuam ſanctifica, & huius aſſiſtentiâ, omnem hæreſis depelle errorem.

Cùm populum tuum maximè liberaueris Domine impietate, redde illum è côtra pietatis zelo ardentem, vt cum fide ad te clamet: Gloria ſit, Domine, potentiæ tuæ.

Sacris imaginibus Chriſti, & Dei Genitricis veneranda templa illuſtrata conſpicientes, vt par eſt, exultemus.

Imperatrix Theodora coronâ exornata, verum Chriſti Regnum prætereà obtinere cupiens, ſacram illius imaginem, & Sanctorum ſimulacbra erigenda curauit.

Incarnatum diuinum Verbum, cùm pepereris Virgo, effecta es gratiâ plena, quapropter tui ſacri templi encænia celebramus. Pro B. Virgine.

Ode V.

Eccleſiæ tuæ, Domine, firmitatem ſtatue, vt æterno tempore maneat inconcuſſa, & à fluctibus hæreticorum immunis.

In omnem terram hilaritas hæc dimanauit, propter eam, quam Deus fidelibus ſuis, lætitiam deſuper conceſſit, & auxilium.

Tu ſolus bonus es, quin etiam fons bonitatis ex ſe, exalta Domine Orthodoxorum Regum cornu, qui tuam venerantur imaginem.

Lumen pietatis, quod occaſum neſcit: exortum eſt nobis, fidelium ſcilicet Regum reſcripto à Deo inſpirato & nutu diuino immiſſo.

Innoua nobis antiquum decorem, immaculata Dei Genitrix, & domum iſtam tuam gratiâ tuâ ſanctifica. Pro B. Virgine.

Ode VI.

Pingitur, & veneratur à fidelibus ſummo cum honore Chriſti imago, & iterum aſſumit animos Eccleſia, eâ quâ par eſt pietate, celebrandi Saluatorem.

Chriſti Eccleſia vultus demiſſione, & hæreſeos tenebris exuitur, & liberatur, & veſte lætitiæ induitur, atque diuinâ, & illuminante gratiâ exornatur.

Orthodoxorum populus gloriam & ſplendorem antiquum eſt adeptus, Theodoræ Imperatricis nutu, & eius filij Michaelis Imperatoris.

Ille qui teſtimonij tabernaculum fieri ſibi præcepit Deus, tamquam rationali in tabernaculo, in te ſolus inhabitat glorificatus, & tuam Eccleſiam miraculis glorioſam reddit. Pro B. Virgine.

Ode VII.

Angelorum exercitus diuino concitatus amore, in tanto Eccleſiæ gaudio nobiſcum choreas ducat, & hymnos Deo concinat, inquiens: Benedictus es Domine in templo gloriæ tuæ.

Primogenitorum Eccleſia, & panegyris ſummo repletur gaudio, dum ſacrum populum vnanimiter clamantem conſpicit: Benedictus es Domine in templo gloriæ tuæ.

Liberati priori hæreſis obſcuritate, Theodoræ digniſſimæ Imperatricis nutu cantemus omnes: Benedictus es Domine in templo gloriæ tuæ.

Supra cæleſtes choros exaltata es, puriſſima Virgo, dum tu ſola creatoris omnium facta es Mater; gaudentes igitur, clamamus: Benedicta es inter mulieres Domina immaculata.

Ante ſeptimam Odem leguntur legenda, in quibus habetur hiſtoria de erectione SS. imaginum, quæ aliàs huic canoni, ne ordo perturbaretur. Pro B. Virgine.

Ode VIII.

Patrias Eccleſiæ leges cuſtodientes, imagines pingimus, & veneramur, ore & corde & animo, non ſolùm eas quæ Chriſti ſunt, verùm etiam Sanctorum eius, clamantes: Benedicite omnia opera Domino.

Imaginis honorem & venerationem ad prototypum proculdubio referentes, illam veneramur, ſanctorum Patrum documenta ſecuti, & Chriſto cum fide clamamus: Benedicite omnia opera Domino.

Veneranda Imperatrix Theodora ſancti Spiritus lumine mentem illuſtrata, & ſinum diuina ſapientia exornatum adepta, decorem Eccleſiæ Chriſti, & pulchritudinem procurauit, benedicens, vnà cum fidelibus IESVM *Dominum, Deum ſimul & hominem.*

Pro B. Virgine. *Radijs intellectualis luminis illuſtrata, tua ſacra domus, omnes fideles ſancti Spiritus nube obumbrat, & ſanctificat, illos vnanimiter clamantes: Benedicite omnia opera Domino.*

[illegible] ἔργα. [illegible]

Ode IX.

Sanctam Eccleſiam ſacris iterum imaginibus exornatam cõſpicientes, cum veneratione omnes occurramus, & Chriſto clamemus: Te magnificamus, ô ter Sancte.

Honorem & gloriam adepta Eccleſia, tuam videlicet Crucem, & venerandas imagines Sanctorumque figuras, cum lætitia & hilaritate Domine te magnificat.

Illuſtra miſericors Domine, diuina gloria tua, Imperatores noſtros, & Angelorum cuſtodia, & cautela, illos circumda, gentium audaciam, & feritatem ipſis ſubijciendo.

Pro B. Virgine. *Sublata eſt prima matris Euæ maledictio, per te, ô ſancta Dei Genitrix, cùm tu vniuerſorum Dominum ineffabiliter peperERIS Virgo, cuius imaginem nunc in figuris veneramur.*

Ὠδὴ θ'.

[illegible]

Hactenus ſacer hymnus tunc cani cœptus, & numquam poſtmodum à poſteris intermiſſus, Theophanis [illegible] Confeſſoris ſacris ſtigmatibus decorati. Ita planè, ſicut *non eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris, ſed abundat [illegible], & dominator dabit eam illi.* vt Sapiens dicit[a]: Et ex ſententia David[b]: *Rectos decet collaudatio*: Dei prouidentia [illegible], vt ijdem canerent laudes Deo, qui antea voce ſanguinis ipſum ſæpiùs prædicaſſent viri ſanctiſsimi, Orientalis Eccleſiæ lumina, multiplicibus coronis aucti, ex iteratis ſæpè cõfeſsionibus quot plagis, tot oris apertis Fidem Catholicam profitentes, & quot verberibus tot characteribus Fidei veritatem teſtatam relinquentes. Sed quod eſt in Pſalmo[c]: *Dies diei eructat verbum.* Sancto recinit Sanctus. Siquidem Confeſſor alius (etſi Theodorus Studita [illegible] iam ante hęc tempora ex hac vita migrarat) alium tunc temporis, Deo inſpirante, conſcripſit hymnum, quo [illegible] oblectaret Eccleſiam, & aculeo impeteret perfidos Iconoclaſtas: quem in ſolemni proceſsione [illegible] poris Conſtantinopolitana ſuſcepit Eccleſia, cùm veluti in triumphum ſacræ veherentur imagines: [illegible] quid tibi deeſſe poſsit ad plenum gaudium ob proſtratam impietatem, & Fidem Catholicam exaltatam, hic [illegible] nendum poſuimus, qui ſic ſe habet hac inſcriptione notatus.

a Eccl. 15.
b Pſal. 32.
c Pſal. 18.

CANON EPINICIVS, SEV VICTORIALIS A THEODORO STVDITA CONFESSORE *conſcriptus, & ſuis Odis diſtinctus, vſu receptus vt caneretur, dum ſacra Dominica Crucis lignum & veneranda imagines proceſsionaliter prima Dominica Quadrageſima Conſtantinopoli geſtantur.*

ALTER CANON, QVI CANITVR IN erectione ſanctarum Imaginum. opus videlicet ſancti Patris Theodori Studitæ.

Ode I. ton. 6. inſtar illius: Adiutor & protector, &c.

CANAMVS, ô fideles, cantum pro gratiarum actione vniuerſorum Deo & benefactori, quoniam erexit cornu ſalutis, & potens Imperium, ad rectam Fidem protegendam.

Apparuit reuerà diuina gratia, & vniuerſo orbi honor & gloria eſt manifeſtata. Exultat propterea Chriſti Eccleſia, receptâ ſtolâ, quâ fuerat antea exuta.

Chriſti veſtem anteà diſcerptam à ſeductore & pharmacorum concinnatore Ioanne ſancti Patres iterum contexentes, Eccleſiæ illam reſtituerunt.

Domini figuram reſumens Eccleſia, gaudet & exultat vnà cũ filijs ſuis, cùm ab illo victoriæ brauium acceperit rectæ videlicet Fidei ſacramenta.

*Confundantur in poſterum, & revereantur inſani illi, * Lezius ſcilicet furens, & Antonius, vnà cum Ioanne, & Theodoro, ambobus Fidei deſertoribus.*

** Hunc illi perfidiâ parem, quia Theodorus Studita in ſuis epiſtolis Leôtem nominauit, corrupto verò vocabulo Leonem dicti.*

Ioannes & Mambre legiſlatori Moyſi olim aduerſati, ab ipſo fuere confuſi: nunc verò ſeductor Ioannes vnà cum Antonio, eadem paſſi noſcuntur.

Tu Chriſte, Dei hoſtes diſsipaſti, & tua Eccleſia ſuum decorem reddidiſti, pro qua, vt bonus paſtor, ſanguinem tuum fudiſti. Gloria Patri.

Te Trinitatem, vnum Deum agnoſco & confiteor, & tuam diuinam potentiam adoro, libera me quaſo ab omnibus tentationib⁹. in te enim credo, Patrem, & Filium, & ſanctiſsimum Spiritum.

ΕΤΕΡΟΣ ΚΑΝΩΝ, ΨΑΛΛΟΜΕΝΟΣ εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. [illegible] Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.

Ὠδὴ α'. ἦχος πλάγιος δευτέρου, πρὸς, Βοηθὸς καὶ σκεπαστής.

Χ[illegible]

Τὴν βασιλεύουσαν στολὴν, ἐκ σοῦ παρθένε Θεὸς φορέσας, ὤφθη τοῖς βροτοῖς ἀνθρωπόμορφος, διπλοῦς κατ᾽ οὐσίαν· οὗ τὸ εἶδος τῆς μορφῆς ἐν προσκυνήσει ἔχομεν.

Ωδὴ γ'.

Εὐφράνθητε ἅπαντες χοροὶ, πατέρων καὶ ἀποστόλων, καθορῶντες τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων. ἥνπερ ἐμφανῶς παρεδώκατε.

Τὸ κάλλος μου ἔλαβον, καὶ τὴν στολήν μου ἐνεδυσάμην. ἐκβοάτω ἡ ἀκηλίδωτος ἐκκλησία, ἥνπερ Ἰωάννης ἐξέδυσεν.

Αἰσχύνθητε ἀσεβεῖς, οἱ ὑλακτοῦντες κατὰ κυρίου· σάρκα γὰρ ἀνέλαβε καὶ ἐφάνη ἐν εἰκόνι, ἥνπερ σχετικῶς ἀσπαζόμεθα.

Τὰ βέβηλα δόγματα, καὶ τὰς ἀθέσμους διδασκαλίας, Ἰωάννου τοῦ παράφρονος τίς ἐξείποι; ἢ τρόπους δελφικοὺς ἐκτιθέμενος.

Ἀνάθεμα Λέοντι, καὶ Ἰωάννῃ σὺν Ἀντωνίῳ, Θεοδώρῳ τῷ ἀθέῳ τε καὶ βλασφήμῳ, ἅμα Θεοδότῳ τῷ παράφρονι.

Τὰ αἵματα κράζουσι, τὰ ἐκχυθέντα ὑπὲρ τῆς θείας σαρκοφόρου ὁμοιώσεως τοῦ δεσπότου, ἅπερ Ἰωάννης ἐξέχεεν.

Ἐξέωσε κύριος τὴν [illegible] τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ἀπέδωκε τὰ ἴδια τοῖς ἰδίοις, δόξα τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι. Δόξα.

Τὴν ἄναρχον θέλησιν, καὶ ἐξουσίαν καὶ βασιλείαν, τῆς τριάδος προσκυνήσωμεν, ὀρθοδόξως, ἀρειανοὺς ἀεὶ στηλιτεύοντες. Σ.

Κυρίως σε δέσποινα ὁμολογοῦμεν θεοτόκον, μὴ προσέχοντες τοῖς ῥήμασι Νεστορίου· ἀλλὰ τῶν πατέρων τοῖς δόγμασιν.

Ωδὴ δ'.

Ἀγάλλου ἡ ἐκκλησία, καὶ πᾶσα πόλις καὶ χώρα ἐν εὐφροσύνῃ. ἀνοιγέσθωσαν ναοὶ τὰ ἀσκητήρια· καὶ οἱ παρθενῶνες καλλωπιζέσθωσαν τὰ λείψανα· καὶ εἰκονίσματα τῶν μαρτύρων ἀξίως προσκυνείσθωσαν.

Χριστὸς ὑμᾶς προσκαλεῖται· συνέλθετε νῦν προθύμως θεῖοι πατέρες καὶ τὴν θείαν τῆς αὐτοῦ σαρκώσεως, ἀποστολικῶς ἀνυμνήσατε τὰ θαύματα καὶ τὰ παθήματα, καθὼς γράφει τὸ θεῖον εὐαγγέλιον.

Ἀθροίσθητε γηθόμενοι τὰ πλήθη τῶν μοναζόντων ἐν παρρησίᾳ· ἐὰν γὰρ κακῶς ἰσχύσωσι, πάλιν ἡττηθήσονται οἱ δυσμενεῖς. καὶ ἣν ἂν βουλὴν βουλεύσωνται οἱ τοιοῦτοι, διασκεδάσει κύριος.

Αἱ μάστιγες τῶν πατέρων, τὰ αἵματα τῶν μωλώπων [illegible] αὐτάς· ἐξορίαι συνεχεῖς ἐπαύσαντο καὶ εἰρήνη πᾶσι πολιτεύεται, οὐκέτι ἰσχύουσι, τὸ δρᾶμα τῆς γοητείας· Θεὸς γὰρ μεθ᾽ ἡμῶν.

Ἡ ἄμπελος τῆς κακίας, ἐξέτεινε τὰ κλήματα τῆς ἀσεβείας· καὶ τὸν βότρυν τὸν πικρὸν ἐξήνθησε· καὶ θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν· [illegible] κακόνοιαν.

Ἐμίαναν τὸν ναόν σου, ἀθέσμως [illegible] καὶ [illegible] ἐκβέβληνται. [illegible] ὁ [illegible] μάγος, σὺν τούτῳ καὶ Ἰωάννης καὶ ὁ [illegible] Ἀντώνιος.

Τοὺς θῆρας καὶ θεομάχους, Ἀντώνιον τὸν βέβηλον, καὶ παραβάτην Ἰωάννην τὸν [illegible], καὶ τῆς ἐκκλησίας [illegible], οἱ λύκοι [illegible] συνελθόντες, ἀναθέματι [illegible].

Ἡ ἄκτιστος μοναρχία πάτερ υἱὲ καὶ πνεῦμα, σὲ προσκυνούμεθα· ἣν τὰ χερουβὶμ τὰ πολυόμματα, καὶ τὰ σεραφὶμ τὰ ἑξαπτέρυγα ὑμνοῦσι κράζοντα· ἅγιος ἅγιος ἅγιος εἶ, ὁ παντοκράτωρ ὑψηλός. Θ.

Ἁγίων ἁγιωτέρα, καὶ πάντων ὑψηλοτέρα τῶν ποιημάτων, μόνη ἀπειρόγαμος μητροπάρθενε· ὡς αὐτὸν κτίστην τὸν πλάστην σου [illegible] τὴν ἁγίαν μορφήν σου, [illegible] ἐν προσκυνήσει ἔχομεν.

Ωδὴ ε'.

Χριστὸς νενίκηκε· σκιρτάτω ἡ γῆ· πέπαυται θόρυβος· πέπαυται ὁ κλαυθμὸς, τῶν τοῦ κυρίου δούλων· ἡ πίστις δὲ πανταχοῦ τοῦ κόσμου [illegible].

Ἐν εἰκόνι βλέποντες τὴν σταύρωσιν [illegible], ἀσπαζόμεθα Χριστὸν καὶ τὰ αὐτοῦ σημεῖα, οὐ προσκυνοῦμεν αὐτὰ οὐχ ὡς θεοὺς τιμῶντες.

Πνεῦμα τὸ πολύφημον καὶ βλάσφημον Λέοντος [illegible] ἡμέραν καθ᾽ ἡμέραν κατὰ τῆς θείας μορφῆς Χριστοῦ [illegible] τῶν ἁγίων.

Regiam ſtolam, ex te Virgo Deus geſtans homini ſub ſpecie apparuit in humanam forma, duplex ſecundùm eſſentiam, cuius effigiem, & figuram veneramur.

Ode III.

Gaudete omnes SS. Patrum cœtus & Apoſtolorum chorus, reſpicientes imaginum venerationem, quam vos ipſi nobis apertè tradidiſtis.

Pulchritudinem meam accepi, & decorem meum, ac meâ ſtolâ ſum induta, clamet immaculatâ Dei Eccleſia, quâ illam Ioannes exuerat.

Confundimini impij aduerſum Dominum oblatrantes, carnem enim aſſumpſit, & apparuit in imagine, quam nos ad ipſum referentes, veneramur.

Impia dogmata, & infanas doctrinas amentis Ioannis quis enarret? quis eius tropos, & verſutias delphicas exponet?

Anathema dicamus Leoni, & Ioanni, cum Antonio, & impio Theodoro & blaſphemo, necnon inſano Theodoto.

Sanguis clamat, qui effuſus eſt à Ioanne pro diuina ſimilitudine, & imagine Chriſti Domini carnem geſtantis.

Expulit Dominus alienigenarum turmas, & reſtituit ſua ſuis: gloria ſit propterea eius bonitati. Gloria Patri.

Voluntatem principio carentem & potentiam, & Regnum Trinitatis adoremus rectâ Fide. Arium ſemper, vt par eſt, conuicijs inſectantes.

Verè te Dominam confitemur, quæ Deum peperiſti, Neſtorij nugis neglectis, & ſanctorum Patrum dogmatibus inhærentes. Pro B. Virgine.

Ode IIII.

Lætare Eccleſia, & vnaquæque ciuitas & regio, cum exultatione templa nunc aperiat, & virginum domicilia, ſacras reliquias, venerentur, & imagines Martyrum, dignis honoribus exornent.

Chriſtus vos vocat: Conuenite nunc alacri animo, diuini Patres, & conſpectum eius Incarnationis, Apoſtolorum more, celebrate miracula, etiam & Paſſionem, quæ ſacrum nos docuit Euangelium.

Congregamini gaudentes monachorum cœtus, & hilari animo: ſi enim malè præualuerint hoſtes Fidei, rurſum etiam vincentur inferi, & conſilium, quod huiuſmodi homines inierint, Dominus diſſipabit.

Patrum verbera, & vulnerum ſanguis reuerà deſierunt, frequentia exilia quieuerunt, & pax omnibus procuratur. nõ pręualebunt amplius magicæ artis induſtria. Deus etenim eſt nobiſcum.

Iniquitatis vinea impietatis palmites extendit, & amarum botrum produxit, & ira draconum eſt vinum ipſorum, quo Domini populum reuerà inebriarunt, ſuâ prauâ & obtenebratâ mente.

Templum tuum contaminauerunt impij, ſuis profanis, manuum impoſitionibus, & ſimoniacis: Et hac de cauſa iuxta ſuæ vitæ rationes iſtiuſmodi homines à diuina gloria ſunt deiecti, quibuſcũ etiam Simon Magus, & Ioannes Antonius inſanus.

Feras illas, & Dei hoſtes, profanum ſcilicet Antonium & tranſgreſſorem Ioannem ſatanæ mentem adeptum, & Eccleſiæ perturbatores, vt lupos infeſtos omnes fideles conuenientes, anathemate damnemus. Gloria Patri.

Increata monarchia Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus, te adoramus, quam Cherubim, multis oculis exornata, & Seraphim, ſex alis circumdata laudant clamantia: Sanctus, Sanctus, Sanctus es, ô excelſe & omnipotens.

Sanctis ſanctior, & omnibus creaturis excelſior, tu ſola apparuiſti Mater ſimul & Virgo Dei Genitrix, cum ipſum tuum Creatorem pepereris, quapropter tuam ſanctam imaginem veneramur. Pro B. Virgine.

Ode V.

Chriſtus vicit, exultet terra, quieuit tumultus, quieuerunt & lachrymæ ſeruorum Dei, Fides verò vbique per vniuerſum orbem eſt promulgata.

In imagine cernentes Cruci affixionem Domini, illam veneramur, Chriſtum & eius ſigna adorantes; non tamen illa veneramur vt Gentilium deos.

Spiritus ille loquax & blaſphemus Leonis ſcilicet, iam quieuit, qui frequenter quotidie aduerſus diuinam Chriſti effigiem, & Sanctorum oblatrabat.

Quanam de cauſa, miſerrime homuncio, immaculatam effigiem incarnationis Chriſti Domini, & Sanctorum omnium es odio proſecutus? Num ſurda idola nos Fideles veneramur?

Impietatis inſtrumenta cum conueniſſent, conciliabulum coegerunt, impiorum videlicet ſacerdotum, aduerſus Deum excelſum, quod etiam olim fecerunt Iudæi, Anna ſcilicet & Caiphas.

In die illa extremi iudicij, ô infeliciſſime, aderunt, qui tuam impiam animã arguent, ſanctorum videlicet Patrum chorus, quorum denudata corpora innumerabilibus plagis afflixiſti.

Omnes Eccleſiæ clamare non deſinent, cùm a te fuerint orbatæ Chriſti Domini Imagine, & Sanctorum eius ſacris figuris. Gloria Patri.

Gloria tibi, & iterum gloria tibi ſit, trina vnitas, Pater & Filius & Spiritus ſanctus, qui vniuerſum orbem potentiâ tuâ contines: te deprecamur, vt ab omni malo eos, qui in te confidunt, liberare digneris.

Pro B. Virgine. *Inſtar lucernarũ auro exornati, te veneramur, ſancta Dei Genitrix, quæ lumen intellectuale mundo peperiſti, & tenebroſam nebulam diſpaſti.*

Ode VI.

Vociferati ſunt vigiles Eccleſiæ Chriſti cuſtodes, ab ipſo petentes, vt ſibi pax largiretur, quos exaudiuit, & eorum precibus mentem adhibuit.

Detectæ ſunt ſeductoris illius artes & doli ſanctorum Patrum dogmatibus; & Deus carne indutus ab omnibus celebratur, qui pro ſua diuinitate incircumſcriptus exiſtit.

Socij ſeductionis pudore confundantur, & pereant vnà cum Antonio Theodotus & Lezius & Theodorus, profundum perditionis.

Os tuum aperuiſti, ô miſer, non in canticis ſpiritualibus, ſed in blaſphemijs aduerſus Dominum tuum, venerandas imagines inſectando.

Peruertiſti ſanctorum Patrum dogmata, Apoſtolorum doctrinis contraria ſcribendo, iuxta tuam falſam religionem & impiã, ô Ioannes Chriſti inimice.

Fumus tuus piorum oculos lacrymis repleuit, ſed vento ſacrorum doctorum diſſipatus eſt, ô inſane Ioannes.

Tu ſacram ſtolam dilaniaſti, quemadmodum olim Arius Chriſti veſtem; quapropter meritò ab Eccleſia procul, inſtar canis, es eiectus. Gloria Patri.

Vnum deitatis principium tribus perſonis glorifico: Vnus enim Deus eſt, Pater, Filius, & Spiritus ſanctus, licèt idiomatibus diſtinguantur & perſonis.

Pro B. Virgine. *O puriſſima Virgo à Deo glorificata, Ciuitas Dei à Prophetis meritò es prænuntiata, ex qua ortus eſt ipſemet tuus Creator, qui te poſt partum, vt ante, Virginem conſeruauit.*

Ode VII.

Hæreſis fornacem quatuor[a] annorum hebdomadas prædominantem, gratia nunc exſtinxit diuina, ardens quidem Chaldæos, & refrigerans pios Trinitatis cultores.

Exornata eſt, & pulchra effecta Dei Eccleſia, recepta Dominicæ Incarnationis ſacra imagine, & eius Paſſionis, ac aliorum myſteriorum, iuxta diuinas leges.

Chriſtiane Dei popule exulta, & hymnos Deo concine, dum vides Eccleſiam iterum illuſtratã diuina imaginis pulchritudine, quã cùm Deus eſſet geſtauit, vt homo, vt nos homines ſaluos faceret.

Pauperiem paſſus eſt, & famem, & ſitim in carne Deus Verbum, hæc ſiquidem humanæ ſunt naturæ idiomata per quæ circumſcribitur: ipſe vero Deitate ſimplex exiſtit, & incircumſcriptus.

Perentæ, & vanæ prædictiones Ioannis illius Chriſto infenſi ſunt diſſipatæ, qui ſe, inſtar Gentilium, inſtruebat eorum ſcriptis, qui meritò iuſtorum voces & preces deſecerunt.

Occulta, & profana, & animabus pernicioſa tua dogmata quænam lingua poterit enarrare, vel prædictionem tuæ ventriloquæ pythoniſſæ, ô Ioannes? hoc nomine indigne proculdubio, tu potius ſatanæ præcurſor, & Antichriſti exiſtas.

Non oportebat te, ô ſceleſtiſſime omnium, hoc nomine, Ioannes videlicet nuncupari, ſed potiùs Pythagoram, & Saturnum vel Apollinem, vel alium quempiam profanorum illorum deorum, quorum vitam es imitatus, eorum impudicitijs delectatus. Gloria Patri.

[a] *A Leonis Armeni tempore, qui poſt Irenã Aug. regnauit, manifeſtũ eſt hos computari annos: viginti octo namq; anni intercedũt à primo anno Leonis vſq; ad obitum Theophili, quo ſacræ imagines ſunt reſtitutæ.*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ὠδὴ ς΄.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ὠδὴ ζ΄.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ἀΐδιον παντοδύναμον ἀκατάληπτον τριάδα πιστοί, πάντες πατέρα υἱὸν καὶ πνεῦμα προσκυνήσωμεν, καὶ θεολογήσωμεν ἀσυγχύτως κραυγάζοντες, ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος εἶ ὁ θεός.

Παρθένε πολυύμνητε, μητροπάρθενε θεονύμφε, λύτρωσαι χαλεπῶν ἐγκλημάτων, τοὺς τιμῶντάς σου τὸν ἄχραντον τόκον· οὐ γὰρ ἄλλην βοήθειαν κεκτήμεθα πλὴν σοῦ θεόνυμφε.

Ὠδὴ η'.

Προφητικῶς ἀγαλλιασώμεθα, καὶ εὐφρανθῶμεν πιστοί, πάντες μυστικῶς· αὕτη γὰρ ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ Χριστὸς ὁ λόγος τὴν ἰδίαν στολὴν ἀπέδωκε τῇ ἐκκλησίᾳ.

Πολεμικῶς ὥσπερ παρετάξαντο κατὰ Χριστοῦ τῆς μορφῆς, ἰσοθυμαδὸν Λέων καὶ Ἰωάννης, τὸ ζεῦγος τοῦ Βελίαρ, πελέκει κακίας ἐκκόψαντες τὴν ἐκκλησίαν.

Τίς μὴ θρηνήσει τὸ μέγα τόλμημα, τὴν θείαν βλέπων μορφὴν, τὴν ἐν τῇ χαλκῇ πύλῃ τοῦ παλατίου, ὑπὸ ἀνδρῶν ἀνόμων, λίθοις βαλλομένην τῇ διδαχῇ τοῦ Ἰωάννου.

Πῶς οὐ συνῆκας τυφλὲ παναθλιε, ἐσκοτισμένε τὸν νοῦν, τὴν ὑπ' οὐρανὸν βλέπων κατεσφραγισμένην Χριστοῦ τῷ χαρακτῆρι, ἀλλὰ μόνος ἔχεις τὸ φρόνημα τῶν Ἰουδαίων.

Σὺ παντελῶς καθελεῖν ἐνόμισας τῆς θείας ἐκκλησίας, τὴν σαρκὶ λαμπομένην μορφὴν τοῦ κυρίου, καὶ τῶν ἁγίων πάντων· ἀλλ' ἡ θεία χάρις καθεῖλέ σου τὴν τυραννίδα.

Τὰ ἱερὰ τῶν ἁγίων λείψανα, καὶ τὰς εἰκόνας αὐτῶν, Λέων ὁ θηριώδης ἅμα τῷ Ἰωάννῃ, οὐδ' ὅλως προσκυνεῖσθαι, ἔφασκον ἀνόμως, οἱ ἀρνηταὶ τῆς εὐσεβείας.

Πανευφήμως θεαρχίαν σέβοντες, ἐν χαρακτῆρσι τρισί, πάντες εὐσεβῶς, ἄναρχον τὸν πατέρα, συνάναρχον τὸν λόγον, πνεῦμα συνεκλάμπον δοξάσωμεν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Χριστιανῶν ἡ βεβαία γέφυρα, τὸ καύχημα τῶν πιστῶν, καὶ καταφυγὴ, δέσποινα θεοτόκε, αὐτὴ ὑπάρχεις μόνη, πάντας βοηθοῦσα, καὶ σώζουσα ἐκ τῶν κινδύνων.

Ὠδὴ θ'.

Τὰ ἔθνη κροτήσατε, χοροὶ πατέρων συνέλθετε, οἱ ἀσκηταὶ δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι συνέλθετε, ἅπερ ἐδιωχθέντες πάλαι, ὑπὸ τοῦ πλάνου καὶ δυσσεβοῦς Ἰωάννου, στηλιτεύσαντες τὰς μαγείας καὶ μαντεύματα.

Εὐφραίνου ἡ ἔρημος καὶ οἰκουμένη ἅπασα, τὰ ὄρη πάντα γλυκασμὸν στάλαξατε, βουνοὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι Χριστὸς ὁ λόγος, εἰρήνην δέδωκε πᾶσι ἐν γῇ, καὶ ταῖς θείαις ἐκκλησίαις τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως.

Θεὸς ὁ ἐκδικήσεων νῦν ἐπαῤῥησιάσατο, Χριστὸς ἐπέστη, ἐνισχύων σήμερον τοὺς θείους διδασκάλους, ἐν παῤῥησίᾳ λέγειν, τὴν συγκατάβασιν αὐτοῦ, καὶ τὴν σάρκωσιν βιβλίοις ἐν εἰκόσι ἀναχαράττειν.

Μακρόθυμε κύριε ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, τίς ἀριθμήσει τὴν φιλανθρωπίαν σου; πῶς βλέπων τοὺς κτεινομένους διὰ τὴν σὴν εἰκόνα, τοὺς ἱερεῖς σου καὶ ἀσκητάς, οὐ κατέφλεξας τοὺς πλάνους, ἀλλὰ ἠνέσχου μακροθυμῶν.

Ὁ πήξας ἀσάλευτον τὴν ἐκκλησίαν κύριε, καὶ πύλας ᾅδου ταύτης οὐ κατισχύειν, αὐτὸς τὴν εἰρήνην σου, παράσχου τῷ λαῷ σου, ἵνα σε πάντες εὐλογῶμεν, ἐν μιᾷ δοξολογίᾳ προσκυνῶμεν καὶ δοξάζωμεν.

Ἀνάθεμα ἔστωσαν οἱ μὴ τιμῶντες, δέσποτα, τὸν χαρακτῆρα τῆς σῆς σαρκώσεως, πρὸ πάντων Ἰωάννης, ἅμα σὺν Ἀντωνίῳ, καὶ Θεοδώρῳ τῷ δυσσεβεῖ, Θεοδότῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, τοῖς ἀλλοτρίοις τῆς πίστεως.

Ὁ δοὺς τὴν εἰρήνην σου τοῖς ἰδίοις σου ἀποστόλοις δέσποτα, καὶ νῦν παράσχου τὴν γαλήνην ἅπασι, συνάγων τῇ χειρί σου, τοὺς διεσκορπισμένους· καὶ ὥσπερ πρόβατα λογικά, συναρίθμησον τῇ μάνδρᾳ τῆς ἁγίας ἐκκλησίας σου.

Δοξάζω θεότητα πατρὸς υἱοῦ καὶ πνεύματος, τὴν μίαν φύσιν τρισὶν ὑποστάσεσιν, οὐσίαν ἀμέριστον, διαιρετὴν προσώποις, ἰσοσθενῆ, συμβασιλεύουσαν, παντουργόν, παντοδύναμον, τελειαρχίαν, τὴν συνέχουσαν τὰ σύμπαντα.

Ἡ πάντων βοήθεια, καὶ σκέπη καὶ ἀντίληψις, δεῖξον ὅτι δύνασαι πρεσβεύειν ὑπὲρ πάντων εἰς σὲ καταφευγόντων, καὶ ἀπελαύνειν τοὺς δυσσεβεῖς τῇ δυνάμει τοῦ υἱοῦ σου, ὡς γὰρ μήτηρ πάντα δύνασαι.

Sempiternam omnipotentem incomprehenſibilem Trinitatem fideles omnes adoremus, Patrem, Filium, & Spiritum ſanctũ, & diuinis laudibus inconfuſè celebremus, clamantes, Sanctus, Sanctus, Sanctus es Deus.

Sancta Dei Genitrix Mater & Virgo, hymnis celebranda, & glorificanda, libera nos ab omnibus delictis, qui tuum immaculatum partum veneramur: nullum enim aliud habemus præſidium præter te, ô Dei ſponſa. Pro B. Virgine.

Ode VIII.

Vnà cum Propheta exultemus & lætemur, fideles omnes: hic enim eſt dies, in qua Chriſtus Verbum Eccleſiæ ſuæ propriam reſtituit ſtolam.

Hoſtium inſtar acies ſtruxerunt aduerſus Chriſti imaginem, eodem animi furore Leo, & Ioannes ſocij Belial, iniquitatis ſecuri Eccleſiam abſcindentes.

Quis non deplorabit magnam hæreticorum audaciam, reſpiciens diuinam imaginem, quæ eſt in ærea porta palatij, à nefarijs hominibus lapidibus percuſſam, Ioannis exemplo?

Quomodo non intellexiſti, ô capte oculis, & miſerrime, ac mentem obtenebrate, vniuerſum orbem Chriſti charactere inſignitum, ſed ſolus tu naſtus es Iudæorum mentem?

Tu è medio omninò tollere animo cogitaſti ex Dei Eccleſiis Chriſti Domini imaginem carne præfulgentem, et Sanctorum omnium: ſed diuina gratia tuam tyrannidem deſtruxit.

Sacras Sanctorum reliquias, & ipſorum imagines Leo iuſ ille ferus, vnà cum Ioanne, nullo pacto venerandas, impiè aſſerebant, vt pietatis deſertores. Gloria Patri.

Omnes piè venerantes Dei Maieſtatem, omnium auctorem, in tribus perſonis, Patrem videlicet principio carentem, & Verbũ coæternum, Spiritum quoq; ſanctum ſimul præluceentem glorificemus in ſæcula.

O Domina Dei Genitrix, tu ſola exiſtis Chriſtianorum pons ſecurus, & fidelium gloria atq; refugium, à periculis cunctis omnes adiuuans, atq; liberans. Pro B. Virgine.

Ode IX.

Gentes omnes plaudite manibus, & ſanctorum Patrum chori accurrite, & qui clauſtra & montes incolitis, conuenite omnes, et accedite, quos antea ille ſeductor, & impius Ioannes fuerat perſecutus, vt eius magicas artes & fraudes conculcetis, & profligetis.

Lætare eremus & vniuerſus orbis, montes etiam omnes dulcedinem ſtillate, & valles exultate, quoniam Chriſtus Dei Verbum pacem omnibus eſt largitus, & ſanctis Eccleſiis Fidei vnitatem.

Deus vltionum nunc liberè egit, Chriſtus adſtitit, corroborans hodie ſanctos Patres, vt eius aduentum liberè prædicare valeant, atq; imaginibus eius incarnationem deſignare.

Longanimis Domine, quàm mirabilia ſunt opera tua! quis tuam clementiam recenſebit? & quomodo intuens tuos ſacerdotes & monachos, dum interficerentur propter tuam imaginem, ſeductores illos tanti mali auctores non combuſſiſti, ſed tantas iniurias æquo tuliſti animo?

O Domine, qui Eccleſiam tuam inconcuſſam compegiſti, vt portæ inferi aduerſus eam præualere nequeant, ipſe pacem tuam populo tuo largire, vt te omnes alacri animo, vno ore laudemus, & celebremus.

Anathema ſit illis Domine, qui tuæ Incarnationis Imaginem non venerantur, in primis verò Ioanni, & Antonio, & Theodoro impio, vnà cum Theodoto, & alijs Fidei deſertoribus.

O Domine, qui Apoſtolis tuis pacem tuam dediſti, largire etiã nunc omnibus tranquillitatem, tua manu illos congregans, qui ſũt diſſipati, & tanquam oues rationales ſanctæ Eccleſiæ gregi illos aggrega. Gloria Patri.

Deitatem glorifico Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, vnam ſcilicet naturam in tribus perſonis, eſſentiam indiuiſam ſuppoſitis diſſimilem, ſimul regnantem, omnia facientem, omnipotentem, perfectum Imperium, omnia denique continentem.

Dei Genitrix, quæ omnium es auxilium, refugium, & protectio, oſtende quæ ſumma ſit, quod pro omnibus qui ad te confugiunt, vales intercedere ſicut è contra impios reijcis, tui filij potentia, omnia ſiquidem potes, vt eius Mater. Pro B. Virgine.

Hactenùs ſacer hymnus, dulce poſt lachrymas canticum, & ſuauis poſt gemitus exultatio.

XXIX. Reliquum verò tantum eſt, vt ſermonem illum in eadem Græcorum Eccleſia ex eo tempore recitari cœptum in matutino ante ſeptimam odam canonis S. Theophani hic deſcribamus, quòd ſummatim contineat narratam de Iconoclaſtis hiſtoriam, habeatque alia quæ deſiderantur in vulgatis hiſtoricis, ſcitu digna. Accepimus ipſum ex eodem ſacro Græcorum Triodio; quem hactenùs Latinis incognitum, idem qui ſuprà accuratus interpres Latinitati donauit, qui ſic ſe habet.

SERMO IN DIE ERECTIONIS SS. IMAGINVM.

Eadem die (Dominica videlicet prima Quadrageſimæ) ſancta Chriſti Eccleſia traditionem accepit, vt erectionem ſanctarum & venerabilium imaginum celebraret, quæ à Michaele & Theodora ſancta & beatiſſima Imperatrice, necnon à ſancto Methodio Patriarcha Conſtantinopolitano fuit inſtituta. Res autem ita ſe habuit: Cùm Leo Iſauricus ex humili & ſeruili vita ad Imperij faſces fuiſſet euectus, diuina ſcilicet permiſſione, tunc temporis ſanctus Germanus Eccleſiæ gubernacula dirigebat, quem ad ſe vocatum ita alloquitur Imperator: Videntur mihi, ò domine, ſanctæ imagines parùm abeſſe ab idolis: præcipe igitur, vt quàm primùm è medio tollantur: vel ſi veræ Sanctorum effigies exiſtunt, in altioribus locis collocentur, ne frequenter illas venerantes, dum varijs peccatis deſtinemur, illas coinquinemus. Patriarcha verò, cùm rem adeò execrandam audiuiſſet, Imperatorem pro virili auertere conabatur, hæc adijciens: Caue quæſo te, hæc cogites, ò Imperator. Accepimus enim quemdam, qui talia aduerſus ſanctas imagines molitetur, rabie fuiſſe correptum, cui nomen Conon fuit. Ad hæc Imperator: Quin & ego etiam, cùm puer eſſem, Conon appellabar. Cùm itaque Imperator Patriarcham ſibi minùs aſſentiri cerneret, illum exulem pellit, & eius loco Anaſtaſium eadem quæ ipſe ſentientem, collocat, & ita aduerſus ſanctas imagines graue bellum audaciter molitur. Fama eſt etiam Hebræos hoc ſcelus illi principio ſuggeſſiſſe, cùm quibuſdam faſcinationibus illum ad Imperium euehendum prædixiſſent, quando cùm pauper eſſet, vnà cum ipſis inopem vitam agebat.

XXX. DIVERSVS STATVS CVLTVS SS. IMAGINVM.

Sed cùm Leo malè, vt par erat, vitam terminaſſet, eius catulus ipſo ferocior Conſtantinus cognomento Copronymus in Imperio ſucceſſor relinquitur, & multò maiore rabie aduerſus ſanctas imagines incenditur. Et quid opus eſt dicto, quot, & quanta impius ille mala peregerit? Verùm cùm etiam ille longè turpius vitam finiſſet, eius filius ex Chazara Imperium occupat. Cùm autem etiam iſte malè vitam exegiſſet, Irene & Conſtantinus Imperij ſucceſſores remanent, qui ſub Taraſio ſanctiſſimo Patriarcha ſeptimam Synodum congregant, & ita ſanctas imagines Chriſti Eccleſia iterum recipit. Iſti verò cùm Imperium depoſuiſſent, Nicephorus euehitur, deinde poſt eum Stauratius filius, poſt quem Michael cognomento Rhangabeus, qui ſanctas venerati ſunt imagines. Michaeli verò feruus ille Leo Armenius ſuccedit, qui à monacho quodam clauſo & pariter pto, dolo corruptus, ſecundum aduerſus imagines bellum excitat; & iterum Dei Eccleſia ſuo decore exuta conſpicitur. Huic iterum Amorrhæus ſuccedit Michael, & huic Theophilus filius, qui alios in perſequendis Sanctorum imaginibus longè ſuperarunt.

XXXI. DE THEOPHILI MORBO ET POENITENTIA.

Hic igitur Theophilus multos ſanctorum Patrum pœnis & tormentis inauditis cùm afflixiſſet propter ſanctas imagines, iuſtitiæ nihilominùs in primis ſtudioſiſſimus fuit: vt cùm aliquando, ſi quis eſſet in vrbe, qui alteri moleſtiam afferret, ſciſcitaretur, nullus, vt aiunt, multis diebus fuit inuentus. Cùm autem duodecim regnaſſet annis, & dyſenteria morbo correptus, è viuis excedere deberet, os ſuum ſuprà modum aperuit, ita vt etiam interiora ipſa intueri liceret. Auguſta verò Theodora maximo propterea dolore afflicta, vix ad ſomnum conuertitur, & viſionem intuetur huiuſmodi. Immaculatam ſcilicet Dei Genitricem infantem ante omnia ſæcula genitum vlnis geſtantem, & Angelis lucidiſſimis circumſeptam, Theophilum autem eius coniugem ab ipſis flagris & contumelijs affectum. Cùm igitur ſomnus ipſam dimiſiſſet, & Theophilus paruum reſpiraſſet, vehementer exclamauit: Hei mihi miſero, qui propter ſanctas imagines percutior! Quare auditâ, Imperatrix quàm primùm Dei Genitricis imaginem ſuper ipſum collocat, illam multis cum lachrymis deprecans. Theophilus verò licèt ita ſe haberet, cùm vidiſſet adſtantium quemdam imaginem paruam collo alligatam geſtantem, illam arreptam oſculabatur, & venerabatur. Quapropter continuò illud os, quod antea aduerſus imagines ringebat, & guttur, quod ita turpe apertum cernebatur, ad priorem ſtatum conuerſum eſt, & à frequenti illa anguſtia & moleſtia requieuit, & obdormiuit, cùm antea aperte confeſſus eſſet bonum eſſe ſanctas imagines honorari, & venerari; cùm itemque Imperatrix è ſuis acculis venerandas & ſanctas imagines abſcondiſſet, toto pectore nitebatur Theophilum adducere, vt illas veneraretur.

Paulò tamen poſt tempore Theophilus excedit è vita. Et Theodora reuocatis illis omnibus, qui in exilio & carceribus detinebantur, vt liberè agerent illis præcepit. Quoniam Ioannes è Patriarchali throno detrudebatur, qui Ioannes & Mantiarcha potiùs Dæmoniarcha potiùs quàm Patriarcha eſſet dicendus. At Chriſti Confeſſor Methodius ipſam Patriarchalem ſedem aſſumit, multa antea paſſus, & in ſepulchro in vinculis vitam egerat.

His ita ſe habentibus res quædam diuinitùs apparet contigiſſe Ioannicio illi magno, dum in Olympo monte vitam monaſticam exercebat. Magnus enim ille Arſacius aſceta ad ipſum accedens hæc ait: Deus me ad te miſit, vt quamprimùm ad venerabiliſſimum virum Iſaiam cognomento Incluſum Nicomediam accedentes, ab ipſo diſcamus quæ Deo ſint placita, & eius ſanctæ Eccleſiæ congrua. Quapropter cùm ad venerabiliſſimum Iſaiam acceſſerunt, hæc audiunt ab ipſo. Hæc dicit Dominus: Ecce peruenit finis inimicorum meæ imaginis: Vos igitur ad Imperatricem Theodoram, necnon ad Patriarcham Methodium properantes, hæc illis annunciate: Procul abire præcipe omnes profanos homines, & ita cum Angelis ſacrificium mihi offer, imaginis meæ, & Crucis effigiem venerans. Hæc cùm illi audiſſent, quamprimùm ſe Conſtantinopolim conferunt, & hæc omnia Methodio Patriarchæ, & omnibus dicto Dei annunciant: hi verò congregati ad Imperatricem accedunt, & plane omnibus obſequentem inueniunt (ab incunabulis enim fuerat illa & Deum timens,) quamprimùm propterea Imperatrix Deiparæ imaginem, quam è collo pendentem geſtabat, extrahens coram omnibus illam venerabatur, hæc inquiens: Si quis has imagines non adorat, & veneratur, relatiuè quidem, & habitudine quadam, non latriæ, non vt deos, ſed tamquam imagines archetyporum propter reuerentiam ipſorum ſit illi anathema. Hi verò magno repleti ſunt gaudio. Imperatrix propterea illos enixè orat, vt pro Theophilo viro ſuo preces Deo effundant, qui conſpectâ illius fide [illegible] perſuadentur tamen.

XXXII.

Quapropter S. Methodius congregato vniuerſo populo, necnon & clero, & Epiſcopis omnibus in magna Dei Eccleſia illas aduntat, inter quos erant illuſtres illi viri, qui ex Olympo venerant, magnus videlicet Ioannicius, & Arſacius, & Nauratius, diſcipuli Theodori Studitæ, & Theophanes ille ex magno agro, & Theodorus, quorum litteris in facie ſcripti fuerant, & Dei Confeſſores exturant, Michael etiam Hagiopolita & Syncellus, & alij plurimi, qui totam noctem pro Theophilo Deum exorant, omnes quidem cum lachrymis & frequenti oratione Deum laudantes, idque per totam primam hebdomadam Quadrageſimæ peragebant. Quin & ipſa Imperatrix Theodora hæc eadem cum mulieribus, & reliquo populo faciendum curabat. Quæ dum ita ſe haberent, Theodora Imperatrix diluculo ſexta feria ſomno detenta, ſibi videbatur apud Columnam, quæ dicitur Crucis, reperiri, & quoſdam illac magno cum ſtrepitu præterire, diuerſa tormentorum genera ſecum ferentes, in quorum medio vinctus agebatur Imperator Theophilus, manibus retrò reuinctis, quem cùm agnouiſſet Imperatrix, ſequebatur & ipſa illos, qui eum ducebant. Cùm autem ad æneam portam peruenissent, vidit virum quemdam aſpectu mirabilem, qui ante imaginem Chriſti ſedebat: ad hunc ſic Theophilum cùm adduxiſſent, ſtiterunt eum. Quibus viſis Imperatrix, pedibus eius prouoluta pro Imperatore intercedebat, at ille dixit aperte ei: Magna eſt fides tua, ò mulier: ſcito igitur, quòd propter tuas lachrymas, fidemque tuam, necnon propter preces & interceſſiones ſeruorum meorum, & ſacerdotum, Theophilo tuo ignoſco. Deinde ait illis qui eum adducebant: Soluite ipſum, & reddite Theodoræ ſuæ: qua illo recepto, receſſit exultans, & gaudens, & ſtatim ſomnus illam dimiſit. Hæc quidem Theodora Imperatrix vidit in ſomnis.

XXXIII.

Patriarcha verò Methodius, dum preces & orationes ab ipſis fiebant, recentem paginam acceptam, ſcripſit in ipſa omnium hæreticorum Imperatorum nomina, inter quæ & Theophilum collocauit, & hanc paginam ſub ſancto altari poſuit occulte, vt [illegible] conuerteret. Feria verò ſexta etiam ipſe Angelum quemdam terribilem conſpicit, qui magnam ingrediebatur Eccleſiam, & [illegible] appro-

appropinquaſſet, hæc aiunt dixiſſe: Exaudita eſt oratio tua, ô Epiſcope, & veniam obtinuit Imperator Theophilus; non amplius igitur pro eo Deo ſis moleſtus. Hic autem vt experiretur an vera eſſet viſio, ad altare accedens, acceptâ chartâ, eâq; apertâ inuenit (ô Deum iudicatorum) nomẽ Theophili omninò diuinitus deletum. Hæc cùm didiciſſet Imperatrix magno perfuſa eſt gaudio, & Patriarcha ſignificat, vt vniuerſum congreget populum vnà cum venerandis Crucibus & ſanctis imaginibus, in magna Dei Eccleſia, vt illi ſanctarum imaginum ornamentum reſtituatur, & nouum miraculum omnibus manifeſtetur.

XXXV. SOLEMNITAS IN RESTITUTIONE SS. IMAGINUM.

Cùm itaq; omnes quæ pariem abeſt in Eccleſia eſſent congregati cum cereis accenſis, Imperatrix & vnà cum filio accedit, & factâ proceſſione cum ſanctis imaginibus, & ſacris & venerandis ſanctæ Crucis ligno, & ſacro & diuino Euãgelio vſq; ad eum locum, quod Miliarium nuncupatur, egreſſi ſunt, Domine miſerere, altâ voce clamantes, & ita rurſus ad Eccleſiam reuerſi, ſacram liturgiam confecerunt, erectis videlicet ſanctis & venerabilibus imaginibus à præfatis ſanctis viris celebrando, & omnia bona imprecando pijs omnibus & ijs, qui rectè de Catholica Fide ſentiunt, ſicut è contra impijs, & qui ſanctarum imaginum honorem reſpuunt, interdictis, & anathemate damnatis, quinimmò ex eo tempore ſtatuerunt illi ſancti Confeſſores, vt ſingulis annis hæc ſacra panegyris celebretur, vt non amplius in eandem impietatem iterum impingamus. Tu verò Chriſte, qui es imago Patris immutabilis, precibus ſanctorum Confeſſorum tuorum miſerere nobis. Amen. hactenus ſermo annis ſingulis, dictâ die, in Eccleſia recitari ſolitus, cui ſubiungimus alium eiuſdem argumenti, eâdem pariter die ab Archiepiſcopo Tauromeniæ Theophane ad populum dictum, vt eius indicat titulus iſtis verbis.

XXXVI *Homilia XXXVII. Theophanis Archiepiſcopi Tauromenia in Sicilia, de ſanctis imaginibus in die feſto earum dicta.* Deprompta eſt ex Hoplotheca man. ſc. Franciſci Turriani, qui Latinã fecit, niſi quòd aliquot verba Græca hinc inde, & duas, treſve periodos intactas reliquerat; ſed perfecit qui vltimã appoſuit manum Sirmundus, eiuſdem Societatis Ieſu profeſſor.

Narrabimus vnde ortus & origo, ex qua inquam occaſione huius diei feſti agitatio. Quia per incarnationem Verbi Dei, & per prædicationem Apoſtolorũ, cultus idolorum deletus erat, cùm hoſtis Eccleſiæ ferre non poſſet ſeſe eſſe victum, excitauit contra eam principes & duces hæreſum. His autem à ſanctis Patribus diuerſis Synodis damnatis & anathematizatis, aliud zizanium ſeminauit in Eccleſia inimicus*, prætextu & ſpecie pietatis, ſuggerens idololatriam exiſtimari cultum imaginum. Reperit verò aptum inſtrumẽtum ad hoc Leonem Iſauricum, qui cùm eſſet anteà priuatus, & incidiſſet in magos Hebræos, docuerunt eum futurum eſſe Imperatorem Romanorum, ſi ipſis iuraſſet deleturum ſe imagines templorum: quod cùm feciſſet, & non multò poſt ad Imperium tyrannus aſcendiſſet, metuens ne in peccato periurij eſſet, properat vt promiſſum præſtet. Mittit in exilium Germanum Patriarcham Conſtantinopolitanum ſanctiſſimum, quia non conſentit impio eius dogmati; deleuit omnes effigies & figuras Sanctorum ex templis, & pro eis iuſſit depingi beſtiarum imagines.

XXXVII. *Hoc ſceleſto mortuo, ſucceſſit in Imperio & in impietate filius eius Copronymus, vt aptè dici poſſit ſerpens ex dracone. Hic cùm multùm roboraſſet hæreſim, abijt ad illa diuina iudicia, relicto hærede Leone ſuis Imperij & impietatis. Qui cùm eius ſui impietatem imitari quiuiſſet, ſtuduit vt eſſet eis feruentior. Cui cùm ſucceſſiſſent Conſtantinus & Irene, recuperauit Eccleſia ornamentum ſanctarum imaginum, & à Synodo Oecumenica impietas eſt anathematizata. Pauci autem relicti ſunt, qui impietatem in animis abditam celauerunt. Tres Imperatores conſecuti ſunt poſt Irenem Orthodoxam, Nicephorus & Stauratius, & Rhancabeus Michael: & rurſus cœpta eſt hæreſis. Renouauit autem eam alia fera eiuſdem nominis cum prima Leo Armenius, indignus qui eſſet Imperator. Hic deceptus à quodam pſeudoabba in domuncula clauſo, & in tenebris deceptionis inſtar noctuæ habitante, & hæreſim Iconomachorum profitente, deceptus inquam, niſi funditùs imagines tolleret, amiſſurum eſſe cum Imperio vitam: abolenus impio conſilio, rurſumq; incendit hæreſis flammam, & miſit in exilium Nicephorum, quia non conſentiebat hæreſi. Octauo autem anno ſuæ tyrannidis occiſus eſt, & hæreſis floruit. Siquidè Michael maiores ſuos vt vinceret, ardentior fuit in impietate. Mortuus autem eſt & ipſe relicto Imperio filio Theophilo.*

XXXVIII. *Hic autem etſi iuſtitia erat, ſi quis alius, ſtudioſus & amator, fuit tamen paternæ impietatis ardens amator. Hic duxit vxorem Theodoram piam, quæ non erat particeps hæreſis, etſi diſſimulabat propter crudelitatem Imperatoris: habebatq; in arca incluſas imagines, quas occultè colebat & oſculabatur. Accidit q; aliquãdo hoc quod eſt ad narrandum, & audiendum iucundum. Erat in Regia quidam morio, deformis homo & deſpicabilis ſpecie, qualem deſcribit Therſiten Homerus, Denderis, opinor, vocabatur. Hic cùm conſueuiſſet ingredi ſine vlla cautione ad conclauia regia, ingreſſus eſt in quoddam conclaue, vbi inuenit Theodoram tenentem in manibus imagines, eaſq; venerantem & deoſculantem. Hoc cùm ille Therſites Imperatori nuntiaſſet, is excandeſcens adit Theodoram, & eam acriter obiurgat ſeruulam idolorum eam appellans, quæ mirâ prudentiâ & iram & ſuſpicionem imperatoris depulit. Temerè, inquit, & importunè iraſceris, Imperator, frequenter enim me in ſpeculo ſpecto, vt caput ornem & componam capillum. Iſte autem improbus exiſtimauit ſe videre imagines, ſic declinauit ſuſpicionem imperatoris. Hoc autem Imperatore mortuo ſucceſſit filius eius Michael, habens Theodoram matrem Imperatricem. Hæc igitur congregauit cœtum Patrum, qui hæreſim anathematizauit; & Eccleſia imagines ſanctas, tamquam ornatum quemdam recuperauit, quæ anteà videbatur tamquam ſponſa Regis illa lamentari, quæ ſcripta ſunt in Canticis canticorum: Percuſſerunt me & vulnerauerunt me: abſtulerunt theriſtrum meum à me, qui cuſtodiebant ciuitatem Reges, & ſacerdotes qui debebant eſſe cuſtodes Fidei. Sic igitur Eccleſia ad priorem gloriam reducta & renouata eſt.*

XXXIX *Hoc feſtum hodie agitamus duces impietatis anathematizantes; & ſacras imagines Saluatoris noſtri & Matris eius & omnium Sanctorum relatiuè adorantes, non illis, tamquam dijs adhærentes, nec coloribus expreſſas imagines cultu proſequẽtes, ſed earum honorem in imagines, vt magnus ait Baſilius, prototypum referentes, atq; ita per ſenſum ad pietatem magis manu ducimur. Videmus enim in ſacris imaginibus Dominum noſtrum ex Virgine mirabiliter natum, à Magis cum muneribus adoratum; in vlnis ſenilibus Simeonis portatum, nudum in fluentis Iordanis propheticâ dexterâ baptizatum, operantem miracula ſolo verbo & motu voluntatis, ſuſcitantem mortuos, terrorem dæmonibus inijcientem, ambulantem in mari tamquam ſuper pauimentum, in ſolitudine copioſum conuiuium præbentem, audaciam Iudæ, illud iudicium impium in Chriſtum, crucifixionem, ſepulturam, reſurrectionem, aſcenſionem in cœlos. Hæc cùm depicta coloribus videmus, perſpicuè illa videre nos putamus: nouit enim pictura tamquam ſub aſpectum res ponere. Immò & honor imaginum* deſurſum nobis ab initio lege ſancitus eſt. Præcepit enim olim Deus Moſi duos Cherubinos erigere ex vtraq; parte tabernaculi: & ipſe Dominus noſter in ſindone ſpeciem ſiue formam ſuam expreſſit ſine manu, & Abgaro toparchæ Edeſſæ miſit. Nunquam verò hæc feciſſet, niſi imagines coli voluiſſet. Et illa Edeſſena ſanguinis fluxum paſſa, & à Domino ſanata, vt remuneraret tanti beneficij auctorem, ſtatuam ad ſimilitudinem Saluatoris erexit: cuius fidem approbans Dominus, voluit vt ex pedibus ſtatuæ herba naſceretur, quæ omnem dolorem ſanaret. Immò & Lucas celebris Euangeliſta imaginem Dei Matris cera & coloribus depinxit, ſacris vlnis Dominum amplectentem, quæ in Megalopoli, id eſt, in magna ciuitate hactenùs conſeruatur. Omnis igitur imago in nomine Domini aut Angelorum, aut Apoſtolorum, aut Prophetarum, aut Martyrum, aut Iuſtorum facta, ſancta eſt. Eos enim qui pro Chriſto claruerunt, omnium generum honoribus proſequi conuenit. In hac firmiſſima & certa fide permanentes fratres, eiuſdemmet ſingulis ab omni vitio conſcientiã noſtram, ſinceram mutuò caritatem ſeruantes.* huculque in codice.

* ſupernè

XL. Erant iſta, anniuerſariâ die, repeti ſolita in Eccleſia illa ſacra encomia, de conſutata, deuicta, penituſq; debellata Iconoclaſtiæ impietate, cùm fideles pro gratiarum actiõe ſolemnes conuentus annis ſingulis agitarent, in memoriam reuocãtes annũ illum & diem, quo Orientalis Eccleſia de ſuperata perfidia erexit victricia ſigna, nobilemque duxit triumphum, atque digna trophæa fixit perpetuò permanſura. Sicque iam illa alieno [a] igne repleta thuribula anathematis in laminas ducta, & altari affixa, perennè ferunt in Eccleſia Catholica Iconoclaſtarũ ignominiæ monu-

PERENNIS SOLEMNITAS DE SUPERATA HAERESI.

[a] Num. 16

monumentum, vnde ſua ſemper funera lugeât, deplorent damna, erubeſcant infamia; Eccleſia verò Catholica victrix exultans, ouanſque decoram cum filijs ſuis choream ducat: Et præcinentibus illis triumphale carmen illud: a *Surge, ſurge Debbora, ſurge, ſurge, & loquere canticum.* ipſa recinat cum Apoſtolis, dicens: b Deo autē gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum: c Cui eſt gloria & imperium in ſæcula ſæculorum. Amen.

a Iud. 5.

(∴)

PERORATIO CVM GRATIARVM ACTIONE.

A*D optatum tandem finem poſt immenſos labores, Deo nobis fauente, opitulanteq; ſuis precibus Dei Genitrice Mariâ perducto iam Annalium tomo: fine fine gratiarum actio perſeueret, non verbis tantum, ſed factis. Etenim benè conſcij ſumus, quanta pro acceptis beneficijs Deus in veteri Teſtamento ſibi rependi mandârit, dum pro gratiarū actione eiuſmodi ſacrificiū ſibi offerri præcepit:* d Si pro gratiarum actione, *inquit*, oblatio fuerit: offerent panes abſque fermento, conſperſos oleo, & lagana azyma vncta oleo, coctamq; ſimilam, & collyridas olei admixtione conſperſas, panesq; fermentatos cum hoſtia gratiarum. *At nos longè impares ſumus, vt præſtare tot tantaq; poſſimus, quæ per ea myſticè deſignantur; cùm etiam maiora Chriſtus Redemptor noſter à fidelibus ſuis, ex aucto in immenſum beneficiorum pondere, multiplicato fœnore, iure exigat. Vbinam nobis puriſſimi illi azymi ſinceritatis abſq; veteri fermento quos commendat Apoſtolus* e *panes, cùm ex corrupta maſſa peccati noſtram quotidiè experiamur amarulentiam nobis ingratam? Et vbi olei copiam, quo aſperſa cuncta offerri præcipit, exhibendi facultas?* Sum planè (*dicam cum Propheta* f) vir vidēs paupertatem meam, *egentior ipſe pauperrimâ illâ viduâ Sareptanâ, quæ petenti dixit Eliæ:* g Non habeo panem, niſi quantū pugillus capere poteſt farinæ in hydria, & paululum olei in lecytho: *diues tamen fide, & opulentiſſimâ caritate.*

Vna nobis conſolatio, quod etiam fermentatos panes non penitus reijcit Deus, ſed accipit, ſi (vt iubet) admiſceatur hoſtia gratiarum, cedenda ipſa abſq; redemptione ad ſacrificium conſummandum. Ecce victima, ſed vbi gladius, vbi ignis? Sat ſi non proprium poſtulâſti factus ipſe hoſtia pro peccato. Sed quid tibi pro gratiarum actione petiſti? tunc dixi, & dicam ſemper: Ecce ſum, [illegible] ſtatuimus tuâ gratiâ ſi liceret, multò melius ſanguinis [illegible] Catholicam veritatem: ſiquidem h voce ſanguinis [illegible] quæ iugiter de terra clamans, audiatur in cælo. At quod nos [illegible] ſtare, maximi muneris Dei eſt, vt optare potius quàm promiſſas ſit: non negetur ſaltem illud interea beneficium ad gratiarum ſoluendas, vt eo modo quo monet Apoſtolus i, *in gratiarum actionem viuens victima iugiter immoletur; nimirum vt exhibeamus nos ipſos hoſtiam viuentem, ſanctam, Deo placentem, rationabile obſequium noſtrum ipſi bonorum omnium largitori, cui honor, virtus & gloria, & gratiarum actio nunc & ſemper & in ſæcula ſæculorum. Amen.*

d Leuit. 7.
e 1. Cor. 5.
f Thren. 3.

Annalium Tomi Noni Finis.